

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 15. junija 1963

Številka 24/V.

Kako bomo volili v nedeljo, 16. julija

V nedeljo bomo volili poslance za zvezni zbor zvezne skupščine ter poslance za republiški zbor republiške skupščine. To bodo volitve predstavnikov zveznih in republiških organov.

Te volitve imajo še poseben pomen, saj bomo izvolili naše predstavnike v najvišji organ naše družbene ureditve — v zvezno oziroma republiško skupščino. So tudi

izrednega pomena, ker bodo prvo praktično izvajanje naše nove ustave.

Do sedaj smo šli na volitve že enkrat oziroma dvakrat vsi člani delovnih skupnosti in kmetijski proizvajalci in smo izvolili člane občinske skupščine.

V nedeljo 16. junija bodo vsa volišča odprta že v zgodnjih jutranjih urah. S tem želimo omogočiti vsem občanom, ki imajo volilno pravico, da lahko opravijo to dolžnost prej, preden se odpravijo kamorkoli na pot.

Vse krajevne politične komisije za izvedbo volitev so v teh dneh razposlale vsem našim občanom — volivcem osebna obvestila, kje in kdaj lahko volijo. Na teh obvestilih je na hrbtni strani objavljen tudi volilni postopek z namenom, da bo vsakemu volivcu jasno, kako naj pravilno voli.

Pri zadnjih volitvah smo ugotavljali, da je bilo precej volilnih glasov neveljavnih, ker so volivci, če so se s kandidatom strinjali, oddali prazno — neobkroženo listo. Zato naj vsak prebere navodilo na vabilu, da ne bo preveč neveljavnih listov, kar ni odraz razpoloženja naših občanov.

Z udeležbo na volitvah v nedeljo 16. junija sodelujmo pri nadaljnjem izpopolnjevanju našega družbenega samoupravljanja kot činitelja v izgrajevanju in krepitevi naše demokratične družbe, v kateri imajo ustvarjalne sile naših delovnih ljudi posebno vlogo in mesto!

Adolf Arigler, kandidat za republiški zbor, je v sredo obiskal volivce na Javorniku

19. redno zasedanje GDS

Potrjen je finačni načrt za leto 1963

Letos smo se s sprejemanjem finančnega načrta precej zamudili zaradi tega, ker smo čakali na sejo Zveznega izvršnega sveta, kjer naj bi določili nove cene za nekatere naše izdelke. Organi delavskega samoupravljanja so si že dalj časa prizadevali, da bi bilo vprašanje cen nekaterim našim izdelkom rešeno, ker smo nekatere izdelke zaradi plafoniranih cen prodajali pod lastno ceno.

Finančni načrt za leto 1963 je CDS potrdil v višini kot ga je predlagal UO, z vsemi pozicijami in planiranimi stroški. Za čimboljšo realizacijo postavljenega finančnega načrta v letu 1963 pa je CDS na predlog UO in komisije za gospodarstvo sprejel naslednje zadolžitve oziroma ukrepe:

1. Z regulacijo cen nekaterim našim izdelkom še ni v celoti rešeno finančno stanje železarne, predvsem z ozirom na revalorizacijo osnovnih sredstev in bo to vprašanje treba še naprej reševati, seveda v okviru združenja oziroma celotne črne metalurgije.

2. Ugodna rešitev zunanjih vplivov na gospodarsko situacijo podjetja, predvsem ugodna rešitev cen, mora na kolektiv delovati kot vzpodbuda za intenzivnejše reševanje notranjih problemov. To delo mora biti izraženo predvsem v prizadevanju za povečanje izplena, izboljšanje delovne discipline, varčevanju z materialom in znižanju proizvodnih ter poslovnih stroškov.

3. Pri materialnih stroških je treba doseči čim racionalnejše gospodarjenje z osnovnimi surovinami in optimalno strukturo vložka.

4. Potrošniki goriva in energije naj si skupaj s strojno energetsko grupo prizadevajo za čim večje znižanje stroškov in specifično porabo energije.

5. EE so dolžne:

— posvetiti čimveč pozornosti zmanjševanju porabe pomožnega materiala in specifičnega orodja (valji, koke, ležaji in podobno),

— racionalno izkoristiti in prodati izdelke, ki ne odgovarjajo naročilu,

— pri vsaki skupini izdelkov doseči vsaj planirani izplen, ki je postavljen na osnovi lanskega povprečja,

— z napravami ravnati skladno s tehničnimi predpisi.

6. Vzdrževalna služba je dolžna:

— opraviti naročena popravila v redu in pravočasno,

— četrtletno poročati CDS

o primerih skrajno malomarnega odnosa do naprav,

— grupna vodstva proizvodnih obratov morajo četrtletno poročati o malomarno opravljenih popravilih.

7. CDS se strinja z ustanovitvijo posebne delovne skupine, ki bo po posameznih EE analizirala proizvodne stroške in organom samoupravljanja ter ustreznim službam predlagala ukrepe za zmanjšanje le-teh.

8. Skliče naj se sestanek s članj našega kolektiva, ki so člani komunalne skupnosti socialnega zavarovanja in člani občinske skupščine, na katerem jih je treba opozoriti in predložiti, da o višini dopolnilnega prispevka za socialno zavarovanje na teh forumih razpravljajo, predvsem pa da jih seznanijo, da CDS protestira na določitev maksimalnega možnega prispevka za našo železarno.

Upravo podjetja pa je CDS zadolžil, da skladno z zakonskimi predpisi doseže, da se odsotek dopolnilnega prispevka za socialno zavarovanje zniža.

Pretekli teden se je mudila na Jesenicah alžirska gospodarska delegacija, ki si je ogledala nekatere obrate naše železarne in in tehnični muzej. — Ugledni gostje so zadovoljni zapustili Jesenice

RAZPRŠEVANJE MAZUTA

Z OGREVANIM ZRAKOM

V martinarni so na peči L vgradili v spodnji del kamina napravo za ogrevanje zraka, ki ga uporabljajo za razprševanje mazuta. Zrak bodo ogrevali z vročimi dimnimi plini na približno 300°C. Tako bodo omogočili boljše obratovanje peči, obenem pa znižali porabo goriva.

Ko bodo znani rezultati te naprave na tej peči, bodo vgradili enake naprave tudi na ostale peči.

Za boljšo organizacijo dela

V maju je DS gostinske enote »Železar« razpravljala o reorganizaciji menz, o finančnem poročilu za prvo četrtletje in o finančnem načrtu za leto 1963 ter o tekočih zadevah.

V razpravi o reorganizaciji menz je poročal vodja gostinske enote »Železar«, da pri njih delo ni dobro organizirano in da je število zaposlenih veliko z ozirom na število abonentov. Ostala podjetja v naši občini imajo v menzah pri enakem številu abonentov znatno manj zaposlenih. Predlagane spremembe v organizaciji je DS EE sprejel in sklenil, da v bodoče za kadrovske dom pripravljajo in kuhajo večerje na Plavžu. Zadolžili so vodstvo enote, da do prihodnje seje pripravi analizo takšnega načina pripravljanja in kuhanja večerij ter predlog ukrepov, da bi tudi kosila kuhali v menzi na Plavžu.

DS EE je sprejel in potrdil finančno poročilo za prvo četrtletje in finančni načrt za leto 1963 s pripombo, da je treba skrbeti za boljšo organizacijo dela in znižanje stroškov.

Razpravljali so še o nastopajoči sezoni letnih oddihov in s tem v zvezi o organizaciji naših počiniških domov ter o nekaterih kadrovskih vprašanjih.

Potrebna je osamosvojitve

UO in zbor ekonomske enote projektivnega biroja sta na sejah v juniju razpravljala o analizi dela in organizacijskih vprašanjih ter problematiki nagrajevanja, posebno o normah.

Ob analizi dela so ugotovili, da bodo morali izboljšati kvaliteto in bolj izrabljati delovni čas, ker jim to narekuje potrebe v zvezi z rekonstrukcijo železarn. Menijo, da bodo potrebna posvetovanja s strokovnjaki obratov. Zadalj so si nalogo, da se bodo dosledno pridrževali rokov, pri čemer imajo največje težave, ker morajo za-

vodje biroja že pripravljajo osnutek pogodbe med samostojno enoto in železarno. Pred osamosvojitvijo pa bodo morali okrepiti biro z elektrotehniki in gradbeniki ter si zagotoviti sodelovanje s strokovnjaki železarn. Pripravi bodo morali tudi vse potrebne pravilnike.

V razpravi o problematiki nagrajevanja, predvsem pa o individualnih normah so ugotovili, da ni na mestu trditve, da so njihove norme čisto subjektivnega značaja. Poudarjajo, da so dela nor-

mirana s pravilnikom, kateri predvideva tolikšno število vplivnih faktorjev, ki ostro precizirajo vrednost načrta, da ni mogoča nikakršna subjektivna manipulacija.

Ne strinja se z ugotovitvijo, da so se pri njih preveč povečali osebni dohodki, ker je to dejansko posledica spremenjene strukture zaposlenih, ker so namesto nekaj tehničnih risarjev zaposlili nove inženirje.

Tudi glede razpustitve centralnega oddelka za norme še vedno menijo, da ta oddelk kot centralni ni potreben, ker EE same formirajo osebne dohodke in naj jih zato tudi deli samo po svojih normnih pravilnikih.

EE energetsko gospodarstvo

Cena delovne ure za 10 odstotkov nižja

UO je koncem maja razpravljala o obračunu stroškovnih mest za april in ostalih tekočih problemih obrata. Ugotavljajo, da je cena delovne ure v aprilu znašala 541,44 din in je v primeru z lanskim letom nižja za 10%.

Ker smo pred sezono dopustov, so sklenili, da je v teh mesecih lahko največja skupna odsotnost v instrumentalni delavnici na Jesenicah istočasno 5 delavcev, v instrumentalni delavnici na Javorniku pa 2 delavca.

Govorili so tudi o pripravi na 42-urni delovni teden in poudarili, da bo pri tem potrebno zagotoviti predvsem naslednje pogoje:

- vzdrževanje mora ostati neokrnjeno in enako kvaliteto,
- osebni dohodki ne smejo biti nižji.

To pa lahko dosežejo le, če do kraja izkoristijo vse notranje rezerve in vse možnosti za povečanje produktivnosti.

Ali ima kolektiv valjarne 2400 izgubo z oddelkom OTOP?

DS EE valjarne 2400 je na zadnji seji obravnaval med drugim tudi problematiko oddelka OTOP (oddelka toplotne obdelave pločevine) po vprašanju izkoriščanja zmogljivosti naprav in zvišanja proizvodnih stroškov, ki ga izkazuje EE valjarne 2400 zaradi OTOP.

Med člani kolektiva vlada še vedno mišljenje, da predstavlja OTOP izgubo za obrat, ker nima v celoti izkoriščenih zmogljivosti in ker iste le delno uporablja za naročila JLA, ostalo pa za

potrebe drugih obratov v železarni.

Omeniti je treba, da storitev oddelka OTOP obračunavamo ločeno od valjarne, tako da planirano zvišanje proizvodnih stroškov ne vpliva na dohodek EE, še manj pa na osebni dohodek.

Dejstvo je, da zmogljivosti naprav v OTOP niso polno izkoriščene, zato ima postavljen le začasni normativ. Vendar se položaj izboljšuje iz leta v leto, tako da je od agregatov problematična edino le 800-tonska stiskalnica in donekle kalilna peč. Stiskalnico uporabljamo po potrebi v namene, za kar je bila pač postavljena in delno za potrebe vzdrževanja. Za delo na omenjenem stroju smo že iskali ponudbe v nekaterih podjetjih, vendar brez pravega uspeha in bo treba v tej smeri še pokreniti akcijo.

Vzrok, da kalilna peč ni polno izkoriščena, lahko iščemo edino le v pomanjkanju odgovarjajočega vložka. V letu 1962 je obratovala samo 46% koledarskega časa, medtem ko je letos zasedena mesečno od 60 — 70% zaradi večje proizvodnje elektro pločevine, predvsem prokron in manganskih jekel. Zaradi premajhne zmog-

ljivosti elektropeči preostane zaenkrat edina možnost, da polno izkoristimo peči v tem, da gre v prodajo čim manj elektro jekla z manjšo stopnjo predelave in več oplemenitenega, v kolikor seveda obstajajo potrebe po takem jeklu.

Kljub ugotovitvam, da peči niso polno izkoriščene, kar je verjetno primer tudi v drugih obratih, pa imamo na drugi strani še vedno občasna ozka grla v zmogljivosti žarilnih peči, ker potrebe po termični obdelavi niso časovno enakomerne, oziroma terminsko vsklajene.

Pripombe, da ima valjarne 2400 izgubo zaradi oddelka OTOP, najbrž niso umestne, ker prav ta oddelk nudi valjarni možnost za hitrejši premik v kvaliteto predvsem pri izdelavi manganskih in nerjavečih jekel. To dokazuje tudi porast proizvodnje elektro pločevine v valjarni 2400 v lanskem letu pri nizko legiranih jeklih za 61%, pri visoko legiranih pa za 450% v primerjavi z letom 1959.

Z avtogenski sekatorji prav tako rešujemo trenutno situacijo pri rezanju debele pločevine. Zaradi ozkega grla pri hidravličnih škarijah je bilo zrezano na sekatorjih do danes več kot 25.000 ton debele pločevine, brez upoštevanja elektro šturcev, prob itd.

Iz podatkov tudi vidimo, da OTOP opravi vedno manj (Nadaljevanje na 3. str.)

GOSTINSKI ŠOLSKI CENTER — ODDELEK JESENICE

prej Poklicna gospodinjstva šola Jesenice

razpisuje vpis

v I. razred jesenskega in pomladnega oddelka, za vsakega po 22 učencev, to je skupaj 44 učencev. Za šolanje, ki traja tri leta, so potrebni naslednji pogoji:

1. dokončanih osem razredov osnovne šole
2. starost od 15 do 18 let
3. telesne in duševne sposobnosti za delo v gostinstvu in v obratih družbene prehrane.

Prijave za sprejem (obrazec 1,20 — Drž. založba Slovenije), kolkovane s 50 din državne takse, sprejema uprava šole do 25. junija 1963.

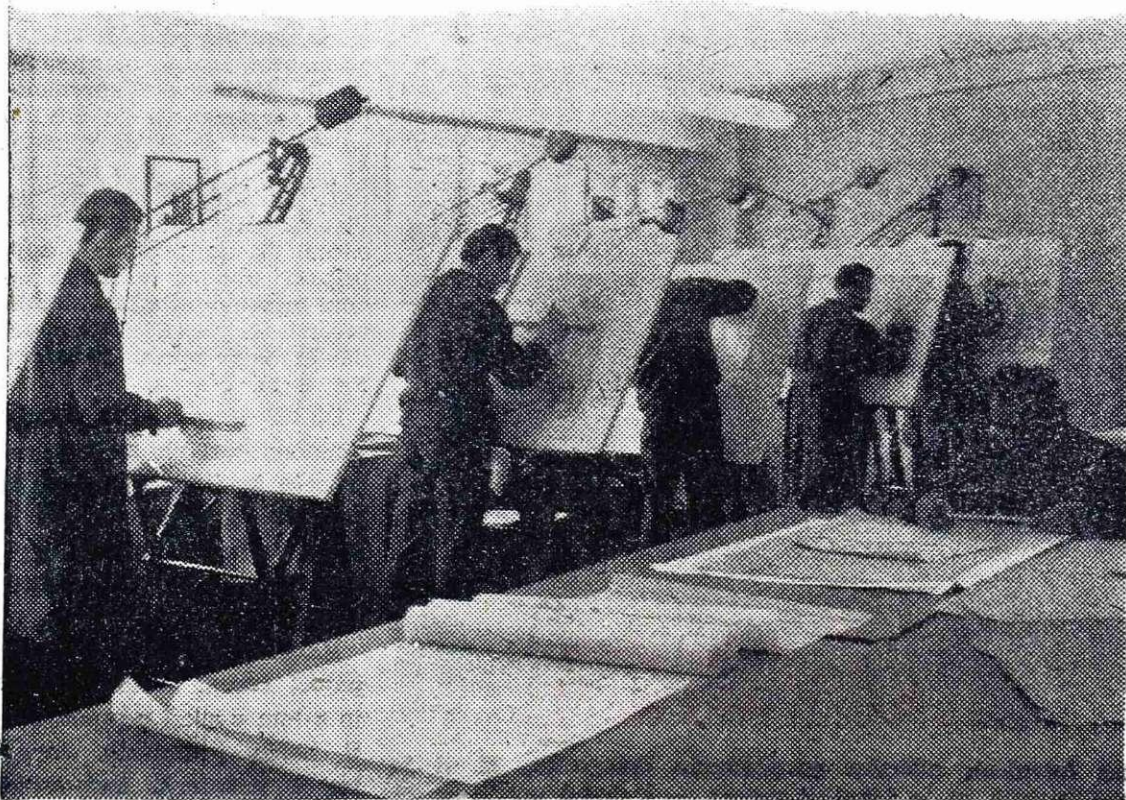
Prijavi je treba priložiti:

1. rojstni list,
2. spričevalo o zaključnem osmem razredu osnovne šole,
3. mnenje osnovne šole o sposobnostih in nag-njenjih učenca,
4. izjave staršev o vzdrževanju,
5. življenjepis.

Kandidati bodo poklicani na zdravniški pregled. Pregledal jih bo šolski zdravnik.

Za kandidate izven Jesenic in okolice je na razpolago internat Železarskega izobraževalnega centra, v katerem je mesečna vzdrževalnina 11.500 din.

Potrebne informacije lahko dobite ustno v pisarni Gostinskega šolskega centra Bled-oddelek Jesenice, na Jesenicah, Cesta železarjev št. 5 ali pisмено, če boste vprašanjem priložili znamko za odgovor.

Mladi risarji in konstruktorji s tehniškega biroja pri delu

19. redno zasedanje CDS

Regresi za avtobusne prevoze

Že na zasedanju dne 27. novembra 1962, ko je CDS razpravljal in določil enotno regresiranje prevozov v višini železniškega regresa, je pooblastil UO, da za posamezna mesta, ki so zelo oddaljena od železniške postaje, lahko poveča regres do 10 odstotkov. S tem pooblastilom UO ni mogel doseči regrese za avtobusne prevoze, ki bi bili skladni za vse proge, predvsem zato, ker se tudi avtobusni odbori posameznih prog niso strinjali z višino regresa oziroma lastno udeležbo. Zato je UO preko komisije za družbeni standard predložil CDS nekatere spre-

membe prvotnega sklepa, na podlagi katerega je CDS na 19. zasedanju sprejel v zvezi z regresiranjem avtobusnih prevozov naslednje sklepe:

1. Za progi Podbrezje—Jesenice in Lancovo—Jesenice se za vse postaje prizna regres, povečan za 10 odstotkov.

2. Na progah Bled—Jesenice in Krnica—Jesenice se regres obračunava na podlagi prevoženih kilometrov s povprečno železniško tarifo 130 din mesečno po kilometru.

3. Na podlagi teh dveh sklepov je CDS odobril za posamezne proge naslednji regres oziroma lastno udeležbo:

	regres	lastna udeležba
Podbrezje — Jesenice	3190	1560
Lancovo — Jesenice	2600	1570
Bled — Jesenice	1580	1800
Krnica — Jesenice	1500	1600
Begunje — Jesenice	1430	900
Planina — Jesenice	2500	1430
Plavž — Javornik	1200	1200
Hrušica — Javornik	1800	1200
Belca — Jesenice	2000	600
Kranjska gora — Jesenice	3300	600

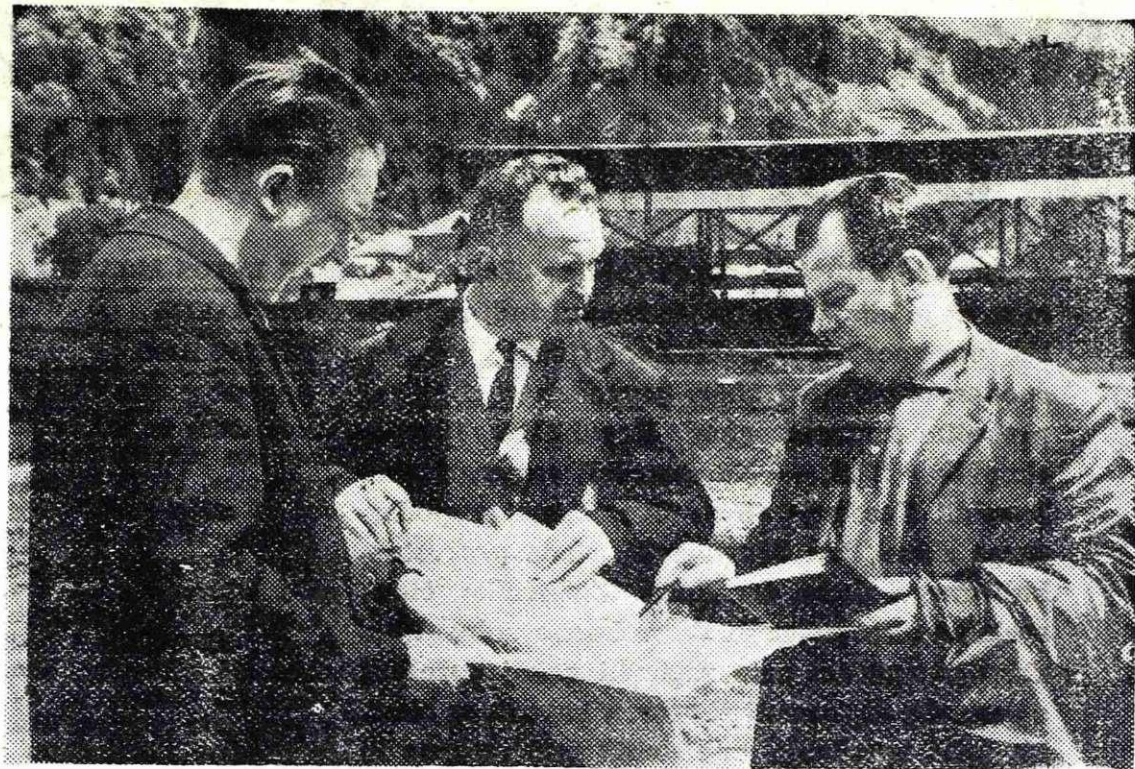
Avtobusni odbori na podlagi teh povprečnih regresov za celo progo izdelajo kalkulacijo in določijo višino lastne udeležbe za posamezne vstopne postaje.

4. Avtobusne odbore je CDS zadolžil, da z ozirom na ugodnejšo lastno udeležbo in v zvezi s potrebami podjetja dajo prednost novim interesom iz bolj oddaljenih krajev na račun tistih, ki se že vozijo iz bližnjih krajev, seveda če bi bil s tem avtobus prenapolnjen.

5. Obračunska služba naj na podlagi odobrenih regresov izdela obračunski pregled

za 4 mesece letošnjega leta in sporoči avtobusnim odborom, kolikšno maso lastne udeležbe morajo še pokriti oziroma so jo več pokrili.

6. Gospodarsko-računski sektor in sekretar pa morata po šestih mesecih za UO napraviti pregled regresov, lastne udeležbe in zasedenost posameznih prog.

Pred kratkim je obiskal našo železarno strokovnjak s Poljske, ki se je z našimi strokovnjaki pogovarjal o novi aglomeraciji in si ogledal teren, kjer naj bi jo zgradili

»Zbirajmo dokumentarno gradivo«

Akcijski odbor III. jugoslovanskih pionirskih iger, Občinski odbor Ljudske tehnike Jesenice in kino-fotokomisija pri Občinskem odboru LT na Jesenicah so se po zelo uspelem letošnjem tednu mladosti, IV. zletu LT Gorenjske in ob zaključku prvega dela III. JPI odločili, da začno načrtno zbirati slikovno gradivo ne samo z razstav, tekmovanj in prireditve, ki so bile v letošnjem letu ali v tednu od 18. do 26. maja letos, temveč tudi časopisne izrezke, fotografije in drugo doku-

mentarno gradivo, ki priča in govori o naših akcijah na športnem, kulturno-prosvetnem, družbeno-političnem področju ali o akcijah naše socialistične izgradnje. Vsako kakršnokoli dokumentarno slikovno gradivo nam bo bogat doprinos k popolni kroniki našega mesta, komunke, našega ustvarjalnega dela in poleta.

Prepričani smo, da je na Jesenicah in po ostalih vaseh naše občine veliko takega dragocenega dokumentarnega gradiva, ki ga moramo čimprej registrirati in ohraniti pred pozabo in uničenjem.

Vsi, katerim je kaj do tega, da ohranimo poznim rodovom dragocene dokumente naše revolucionarne zgodovine, socialistične izgradnje in naglega prehoda iz zaostale polkolonialne države v napredno socialistično državo, ki igra vedno bolj pomembno vlogo v velikem miro-ljubnem svetu, nam morajo pri zbiranju tega dragocenega dokumentarnega gradiva pomagati.

Vsako kakršnokoli dokumentarno in slikovno gradivo skušajte zbrati in odstopiti ali akcijskemu odboru III. JPI ali Občinskemu odboru Ljudske tehnike ali pa njeni kino-foto komisiji, ki bo vse to registrirala, uredila in ohranila pred pozabo in uničenjem.

Uroš Zupančič

Sekretar za delo SRS v železarni

Pretekli teden so obiskali našo železarno zastopniki republiškega sekretariata za delo na čelu s sekretarjem za delo tov. Erno Podbregarjevo. Zanimali so se za štirizmerno delo v martinarni oziroma za skrajšan delovni teden, ki omogoča martinarnem dva prosta dneva po vsakih šestih delovnih dneh. Zelo pohvalno so se izrazili o rešitvi tega vprašanja pri nas v martinarni, ki je tudi z ekonomskega stališča zelo uspešno izvedena.

Ali ima kolektiv valjarne 2400 izgubo z odd. OTOP?

(nadalj. z 2. strani)
storitev za potrebe drugih obratov in več za valjarno 2400. Tako je npr. v letu 1961 od skupne količine termično obdelanega materiala odpadlo na valjarno 2400 24 %, v letu 1962 39 %, letos pa v petih mesecih že 56 % in le 44 % na druge obrate. Sicer pa to razmerje pri pravilnem obračunavanju storitev ne vpliva na zvišanje proizvodnih stroškov kot je to obrazloženo.

Pri vsem tem pa mislim, da ne smemo prezreti tega, da katere namene je bil oddelek pravzaprav postavljen in da je težišče njegovega dela predvsem v realizaciji specialnih naročil, ne toliko v

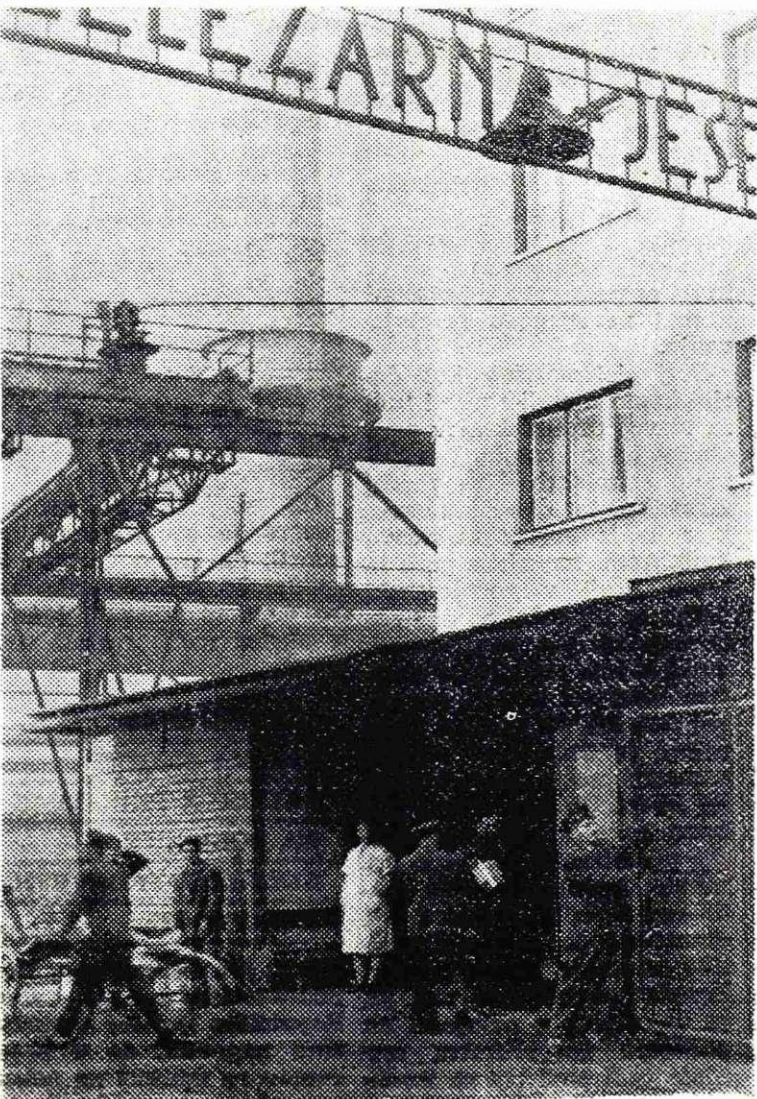
količinskem, pač pa v kvalitetskem smislu.

To ima za posledico še vrsto drugih obveznosti, ki niso nikjer prikazane.

Po drugi strani smatram, da prikazovanje omenjenega zvišanja ni povsem realno in s tem v zvezi tudi vprašanje kalkulacij, sicer bi določeni obrati ne izkazovali znižanja proizvodnih stroškov zaradi uslug oddelka OTOP. Prav tako ugotavljamo, da pri sedanjem načinu obračunavanja storitev in obstoječih kalkulacijah oddelek ne more pokriti planskih stroškov, tudi če bi imel polno zasedene zmogljivosti naprav ne glede na to, kaj bi proizvajal in za katere obrate. V.

Mladi pred mikrofonom

V soboto zvečer je bila na Jesenicah v Delavskem domu pri Jeleni mladinska prireditev »Mladina pred mikrofonom«. Organizirala jo je društvena komisija pri TK ZMS naše železarne. V poznavanju Toneta Čufarja in njegovega življenja, aktualnih vprašanj iz dnevnega časopisa, obdobja NOB in poljudno-znanstvenih vprašanj so se pomerile ekipe gimnazije, poklicno-gospodinske šole in ZIC. Najbolje so se odrezali gimnazijci, ki so osvojili prvo mesto in nagrado 8.000 dinarjev. Druga je bila ekipa poklicne gospodinske šole, tretja pa ekipa ZIC. Na tej prireditvi, ki ni bila najbolje organizirana, je sodelovala kot gost tudi italijanska pevka Issa Crista, Zelenjakov sekstet in humorista Frenk ter Grega, ki so vsi obogatili to prijetno prireditev. Lahko rečemo, da je prireditev v vsakem pogledu lepo uspela.

Pri glavnem vhodu naše železarne je vedno dovolj prometa

Naš predvolilni razgovor s poslanci republiške skupščine

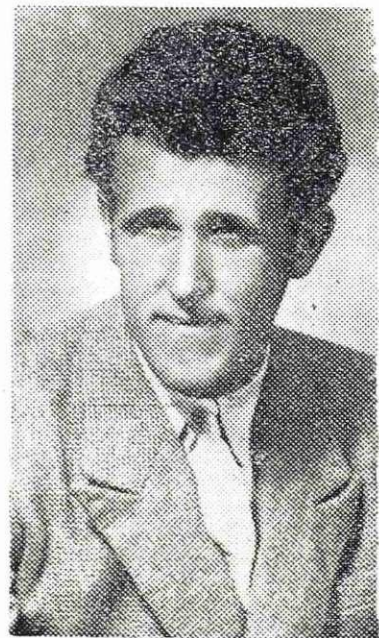
Na prvi seji občinske skupščine občine Jesenice, ki je bila 3. junija, so izvolili tudi republiške poslance za socialno-zdravstveni zbor, gospodarsko-politični zbor, gospodarski zbor ter prosvetno-kulturni zbor Republiške ljudske skupščine SRS. — Na današnji razgovor smo povabili Teodorja Okrožnika, člana gospodarskega zbora, Iva Ščavničarja, člana prosvetno-kulturnega zbora ter Roka Globočnika, člana socialno-zdravstvenega zbora Imenovanim ljudskim poslancem smo zastavili nekaj vprašanj s področij dejavnosti zborov, v katerih so člani. Na naša vprašanja smo dobili zelo obširne in zanimive odgovore, tako da lahko objavimo le nekaj izvlečkov iz teh odgovorov. Najprej nekaj misli tovariša **ROKA GLOBOČNIKA**, člana socialno-zdravstvenega zbora Republiške ljudske skupščine.

NA PODROČJU ZDRAVSTVENEGA IN SOCIALNEGA ZAVAROVANJA IMAMO SE VELIKO NEREŠENIH PROBLEMOV

Član socialno-zdravstvenega zbora Republiške ljud. skup. tov. Globočnik je v svojem odgovoru najprej opozoril na problematično stanje na tem področju prav na Jesenicah. Ker so ambulantne raztresene po vseh Jesenicah, izgubijo zavarovanci precej časa, preden pridejo do zdravniške pomoči. Stanje se bo močno izboljšalo, ko bo dograjen nov zdravstveni dom. Sploh se bodo razmere na področju zdravstva izboljšale, saj so že nekaj časa v veljavi predpisi, da podjetja plačujejo prispevek za socialno zavarovanje do 30 dni. S tem so podjetja dolžna, da skrbijo tudi za reševanje problemov na področju zdravstvenega in socialnega zavarovanja. Povečati bo treba tudi skrb za preventivo, kar velja tudi za našo obratno ambulanto, ki je bila doslej v večji meri usmerjena na kurativo. Sploh opazimo, da je preventivno delo na področju jeseniške občine nekoliko v ozadju. Zato bomo morali na tem področju delati bolj pospešeno, zdravstveni dom pa bo moral biti koordinator. Na Jesenicah je še vedno odprto in nerešeno vprašanje slabega ozračja (prah in plini) in je zato razumljivo, da imamo na Jesenicah precej obolenj na dihalih itd.

Z združevanjem sredstev, ki so bila doslej precej razdrobljena, bomo lahko rešili na področju zdravstvenega zavarovanja marsikateri problem. Tako bi lahko nabavili precej potrebnih instrumentarjev, ki jih potrebujejo naše zdravstvene ustanove za

zdravljenje bolnikov. Na področju zdravstvenega in socialnega zavarovanja je precej problemov tudi v zvezi s kadrovskimi vprašanji. Tu bo morala svojo vlogo odigrati tudi novoizvoljena občinska skupščina. Prav tako bo treba zavzeti določena stališča in ukrepati tudi na področju socialnega varstva in menim, da bo morala patronažna

Rok Globočnik, član socialno-zdravstvenega zbora Republiške skupščine

služba ter socialni delavci bolj podrobno izdelati svoje programe in skrbeti za njihovo uresničevanje. Tudi otroško varstvo je v naši občini še vedno neurejeno in vezano na osnovno problematiko s področja socialnega zavarovanja. Že nekaj let opozarjamo na nujnost, da sanitarna inšpekcija poostri kontrolo povsod tam, kjer imajo opravka z živili. To pa je pravzaprav skupna naloga merodajnih forumov in služb, saj moramo vsi skrbeti za to, da ustvarimo našim ljudem čim boljše zdravstvene pogoje. To bomo dosegli le s si-

ŽE LETOS MORAMO

PRIPRAVITI

SEDEMLETNI

GOSPODARSKI NACRT

stematičnim in načrtnim reševanjem naštetih in drugih problemov, ki jih v naši občini ni malo.

Na vprašanje, kako naj krepimo gospodarstvo v jeseniški komunici, je na kratko odgovoril član gospodarskega zbora Republiške ljudske skupščine SRS tov. Teodor Okrožnik. Mnenja je, da je gospodarska problematika naše komune v marsičem podobna problematiki ostalih komun v socialistični republiki Sloveniji. V zadnjih letih smo imeli pred očmi le železarno, ko smo obravnavali celotno gospodarstvo Jesenic. Toda ugotavljamo, da je takšno stališče precej negativno, saj je lani železarna dosegla le toliko finančne realizacije, da je lahko poravnala obveznosti do naše skupnosti. Tako je ostala železarna brez potrebnih skladov za prosto razpolaganje, zaradi tega pa tudi jeseniška komuna razpolaga z manjšimi sredstvi kot v prejšnjih letih. Položaj se bo lahko izboljšal šele takrat, ko bo železarna uresničila program rekonstrukcije, ki je izrednega pomena tako za samo podjetje kakor tudi za jeseniško komuno in ostalo jugoslovansko skupnost.

Na tej osnovi lahko napravimo zaključek, da moramo posvetiti vso pozornost poleg rekonstrukcije železarne tudi ostali gospodarski dejavnosti v občini. Pravilno je tudi stališče nove občinske skupščine, da že letos pripravi sedemletni gospodarski načrt in da se podvzamejo potrebni ukrepi za njegovo izpolnjevanje.

Bolj sistematično kot doslej bomo morali skrbeti tudi za razvoj ostalih krajev naše občine izven Jesenic. Vse premalo smo skrbeli za razvoj Žirovnice in okoliških vasi, kjer imajo pogoje za razvoj kmetijstva. Kranjska gora in ostali kraji v gornjesavski dolini so privlačni za domače in tuje turiste, kar pomeni, da so v tem predelu naše občine danj vsi pogoji za razvoj turizma. Če je temu tako, potem je treba tem krajem nameniti večjo pozornost v tej smeri. Ob sestavljanju načrtov razvoja naj gospodarske organizacije posvetijo določeno pozornost tudi kadrovski politiki, ki mora biti dinamična in tudi del politike celotnega gospodarjenja. Zavedati se moramo pač, da se vzporedno z nalogami na področju gospodarstva menjajo tudi sredstva za izvršitev določenih nalog.

O razmerah na področju dosledno reševati, saj prav tu

trgovine in kmetijstva ter obrti so bralci »Železarja« že seznanjeni. Tudi tu so problemi, ki jih bomo morali mi sami pogosto iščemo usluge, ki včasih niso solidne in jih težko dobimo, kljub temu pa so precej drage.

Teodor Okrožnik, član gospodarskega zbora Republiške skupščine

O vsej navedeni problematiki so se pogovarjali volivci že na zborih občanov ter proizvajalcev. To so oblike dela, ki jih bomo morali v naši mandatni dobi še bolj utrjevati in krepiti. Poleg teh oblik pa bomo morali skrbeti za razvoj vseh ostalih oblik in sredstev informacij, ki so bile že v minulem obdobju uspešne.

Ob zaključku našega razgovora je tov. Okrožnik poudaril, da bomo celotno gospodarsko problematiko lahko uspešno reševali, toda le v okviru naših realnih možnosti.

USTVARITI BOMO

MORALI SKUPNE

AKCIJSKE PROGRAME

NA PODROČJU

KULTURNO-PROSVETNE

DEJAVNOSTI

Tov. Iva Ščavničarja, člana prosvetno-kulturnega zbora Republiške ljudske skupščine smo naprosili, da v našem razgovoru opozori na nekatere probleme na področju kulturno-prosvetne dejavnosti. Najprej je tov. Ščavničar

opozoril na to, da je problematika, ki jo bo moral obravnavati prosvetno-kulturni zbor, zelo obširna tako za področje Slovenije, kakor tudi za področje posameznih komun.

Osnovno vprašanje na področju šolstva je pomanjkanje šolskih prostorov. Zadnji čas je že, da začnemo z izgradnjo šole na Plavžu, kar predstavlja perspektivno gradnjo v bližnji prihodnosti. S tem v zvezi je treba omeniti še stanovanjski problem za učni kader, kajti težko dobimo učne moči za poučevanje specialnih predmetov. Tudi strokovno šolstvo na Jesenicah bomo morali še naprej načrtno razvijati, in sicer skladno z razvojem celotnega gospodarstva. Prizadevati si moramo, da bomo skrbeli za kader tistih dejavnosti, ki jih na Jesenicah že imamo. Zelo važna je tudi povezava z drugimi občinami in okraji, kjer se bo naš kader učil in usposabljal. Jasno je, da sami vzgoje kadrov ne bomo mogli uspešno in zadovoljivo rešiti.

Naslednje področje, ki je zelo pomembno za širši krog in zadeva večino prebivalstva našega mesta in ostalih krajev občine, pa je splošno izobraževanje. Na tem področju si močno prizadeva Delavska univerza, vendar bo morala imeti svoje programe v prihodnje izdelane tako, da jih bo prilagodila potrebam prebivalstva. Namen splošnega izobraževanja je v tem, da dobijo ljudje kulturno obzore, seveda na osnovi lastnih želja. Pri izdelavi potrebnih načrtov in programov bomo morali upoštevati tudi ljudi,

(nadalj. na 5. strani)

Ivo Ščavničar, član prosvetno-kulturnega zbora Republiške skupščine

USTVARITI BOMO
MORALI SKUPNE
AKCIJSKE PROGRAME
NA PODROČJU
KULTURNO-PROSVETNE
DEJAVNOSTI

(nadalj. s 4. strani)

ki prihajajo na Jesenice iz drugih krajev in tam niso imeli potrebnih pogojev za izobraževanje, pomanjkljiva izobrazba pa jih seveda močno ovira pri njihovem strokovnem napredovanju.

Zelo pomembna naloga, ki je ne bi smeli podcenjevati ali zanemarjati, pa je vzgoja proizvajalcev v smislu upravljalcev. Tudi na tem področju je Delavska univerza že napravila določene korake, vendar uspehi niso bili takšni kot smo si jih želeli, ker so morda proizvajalci za to pokazali premajhno zainteresiranost. Naloga Delavske univerze na tem področju bo, da pripravi potrebne analize, če hoče delati pri prevzgoji proizvajalcev v upravljalce. Statistični podatki kažejo, da ima velika večina naših proizvajalcev komaj 4 razrede osnovne šole.

Na področju kulturno-prosvetne dejavnosti imajo kulturno-prosvetna društva že bogato tradicijo, toda vse premalo se pri svojem delu prilagajajo današnjemu času in njegovim zahtevam. Vse preveč se oklepajo že ustaljenih in tradicionalnih oblik dela. Prav zaradi tega dejavnost naših društev ni taka kot pričakujemo in želimo. Praksa je pokazala, da sestavljanje programov ni enostavna zadeva in bodo tudi društva morala zelo dobro poznati želje, predloge prebivalcev njihovega kraja. Seveda bodo morala skrbeti, da bodo ob teh željah programe tako sestavljala, da se bo dvigala tudi kulturna raven prebivalstva.

Na področju kulturno-prosvetne dejavnosti močno pogrešamo skupnih akcijskih programov. S takimi programi bi lahko dosegli boljše koriščenje potrebnega strokovnega kadra, večjo kvaliteto dela ter bolj kontinuirano odvijanje programa. Do takšnih akcijskih programov lahko pridemo na osnovi stalnih medsebojnih dogovorov, lahko pa se poslužujemo tudi kulturnih tribun, ali pa da takšne programe sestavljamo pod vodstvom SZDL.

Na področju telesne vzgoje in športa so bili v zadnjih letih v jeseniški občini doseženi lepi uspehi, vendar se tudi tu kažejo potrebe po reorganizaciji, ki je bila že nakazana na zadnji letni konferenci občinske zveze za šport in telesno vzgojo. Menim, da bomo svoje delo na tem področju morali bolj usmerjati v smislu rekreacije delovnih ljudi in v ta namen ustanoviti določene rekreacijske centre. Da bi športna in telesno-vzgojna društva uspešno delala v tej smeri, bomo morali pomagati bolj izdatno in z namenskimi sredstvi.

O delu komisije za tarifno-transportna vprašanja pri Združenju jugoslovanskih železarn

Na sedmem rednem zasedanju 3. in 4. junija 1963 je komisija za tarifsko-transportna vprašanja pri UJŽ obširno razpravljala o tarifsko-transportnih problemih. Zasedanje je imelo sicer bolj značaj posveta, na katerem so bili ti problemi obravnavani objektivno in kritično. Ne bi se zadrževal pri vseh problemih, ker jih je bilo veliko, temveč bi omenil tiste, ki se tičejo direktno notranjega transporta in železniških tarif.

Precej je bilo namreč govora o notranji organizaciji dela v notranjem transportu. Prav tu bi morali posvetiti veliko več pozornosti avtomatizaciji in mehanizaciji nakladalnih in razkladalnih naprav, saj je povečana mehanizacija osnova za nadaljnji razvoj vsakega podjetja. Tako bi tudi pri produktivnosti dosegli boljše uspehe in obenem znižali stroške notranjega transporta.

Zelo občutno je pomanjkanje železniških vagonov za prevoz železne rude iz rudnika Ljubija. S tem v zvezi je komisija po temeljiti analizi ugotovila, da je največja težava v tem, ker ima železnica premajhne prevozne zmogljivosti. Očitno je torej, da pri tem ne gre le za prehodne težave, temveč je problem mnogo širši in izhaja iz stalnega naraščanja proizvodnje in zunanje trgovinske izmenjave, ki ga ustrezno ne dohaja naraščanje železniških — transportnih zmogljivosti.

V razpravi o »Tarifi za prevoz blaga po železnici« je komisija ugotovila, da je klasifikacija blaga zelo pomanjkljiva in prav zaradi tega pride do spora med uporabniki prevozov in železnico. Događa se celo to, da prevozniki stroški presegajo vrednost blaga in podobno. Da bi odpravili vse te težave, so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Do 1. julija je treba poslati UJŽ shemo notranje transportno-prometne službe in predloge za izboljšanje dela.

— Do 1. avgusta 1963 pregled stroškov notranjega prevoza na eno tono ali eno uro. Stroški za vzdrževanje morajo biti posebej prikazani od stroškov transporta blaga.

— Zaradi velikega pomanjkanja odprtih železniških vozov za prevoz železne rude iz Ljubije, mora rudnik Ljubija izdelati plan prevozov in to na osnovi povečane potrebe s strani potrošnikov. Udruženje bo na osnovi tega zah-

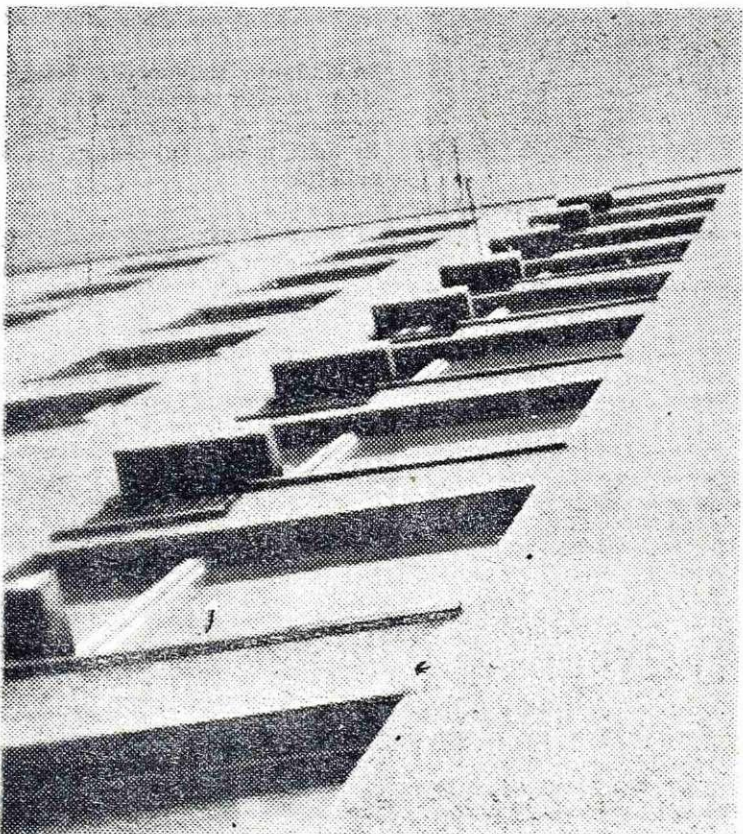
Rajko Kogovšek: »Hi, konjiček, hi« — 22 točk. Fotokrožek osnovne šole Koroška Bela

tevalo pri Skupnosti jugoslovanskih železnic v Beogradu, da se rudniku Ljubija dostavi potrebno število praznih vozov za nakladanje. Železarne pa naj prouče možnost nabave lastnih voz, ali pa naj vsaj vzamejo v najem potrebno število voz za prevoz rude.

— Zaradi nepravilne uvrstitve blaga v tarifske razrede so dolžne vse železarne dostaviti do 1. avgusta 1963 svoje pripombe po tarifnih problemih, ki jih bo UJŽ oddalo v končno rešitev Skupnosti jugoslovanskih železnic.

— Za zmanjšanje stojnin je treba skrbeti za bolj enakomeren dotok surovin in medsebojno izmenjavati izkušnje pri delu, predvsem pa skrbeti za povečanje nakladalnih in razkladalnih zmogljivosti s hitrejšo mehanizacijo teh naprav.

— Komisija smatra, da je železnica pri računanju stojnin postavila uporabnikom prevozov blaga slabše pogoje, kot pa jih sama zahteva od njih pri prekoračenju roka dostave blaga s strani železnice. P.G.

Marjan Golja: »Detajli« — 16 točk. Foto krožek Mojstrana

Pionirji so tekmovali

Pred kratkim je kino-foto komisija pri Občinskemu odboru Ljudske tehnike na Jesenicah izvedla tekmovanje mladih fotoamaterjev. Pet tekmovalnih ekip iz Zirovnice, Koroške Bele, Mojstrane in dve z Jesenic so obvezno morale fotografirati stolpnice na Plavžu in en posnetek po lastni izbiri motiva.

Žirija, ki so jo sestavljali Jože Prešeren, Matevž Mikelj in Jaka Čop, je še isti dan ocenila njihove izdelke. Med posamezniki je bil najboljši

Rajko Kogovšek s Koroške Bele s 56 točkami pred Igorjem Vidmarjem, 46 točk — s šole »Toneta Čufarja« in Stanetom Erženom ter Marjanom Goljo s Dovjega s 45 točkami. Med ekipami je bila najuspešnejša šola s Koroške Bele s 93 točkami pred Mojštrano 90 točk, Zirovnico 85 točk in ekipo s šole »Toneta Čufarja« Jesenice s 83 točkami. K uspešnemu prvega tovrstnemu tekmovalju mladih fotoamaterjev so največ pripomogli predsednik kino-foto komisije tov. Andrej Malenšek ter instruktorja Franc Šurc in Izidor Trojar. Povemo naj še to, da so morali pionirji dopoldne poslikati motive, popoldne pa sami izdelati slike, ki so bile tudi takoj ocenjene, tako da so res izključno njihovo samostojno delo.

Razgovor z zveznim poslancem v socialno-zdravstveni zbor tovarišem Dantejem Jasničem bomo objavili prihodnjič

O problemih odpremnega oddelka

Kakor vsako leto, bo tudi letos v zadnjih dneh junija povečan dotok valjanih izdelkov iz valjarn v skladišča odpremnega oddelka. Do povečanega dotoka materiala v tem času pride zato, ker se proizvodni obrati trudijo, da bi izpolnili polletni plan gotove robe, ki je namenjena kupcem. Ker neenakomeren dotok materiala za odpremni oddelak ali obrat Javornik IV predstavlja vedno težave, smo naprosili obratovodjo Stanka Adama, da nam pove kaj več o njihovem delu ter problemih, ki jih morajo reševati vedno sproti, če hočejo, da ni pri odpremi valjanih izdelkov nepotrebnih zastojev in stojnin.

Odpremni oddelak je sestavljen tako, da ima skladišča za tanko pločevino, debelo pločevino in paličasto

železo (profile). Da bi si lažje predstavljali, kako ogromne količine valjanih izdelkov morajo naložiti na železniške

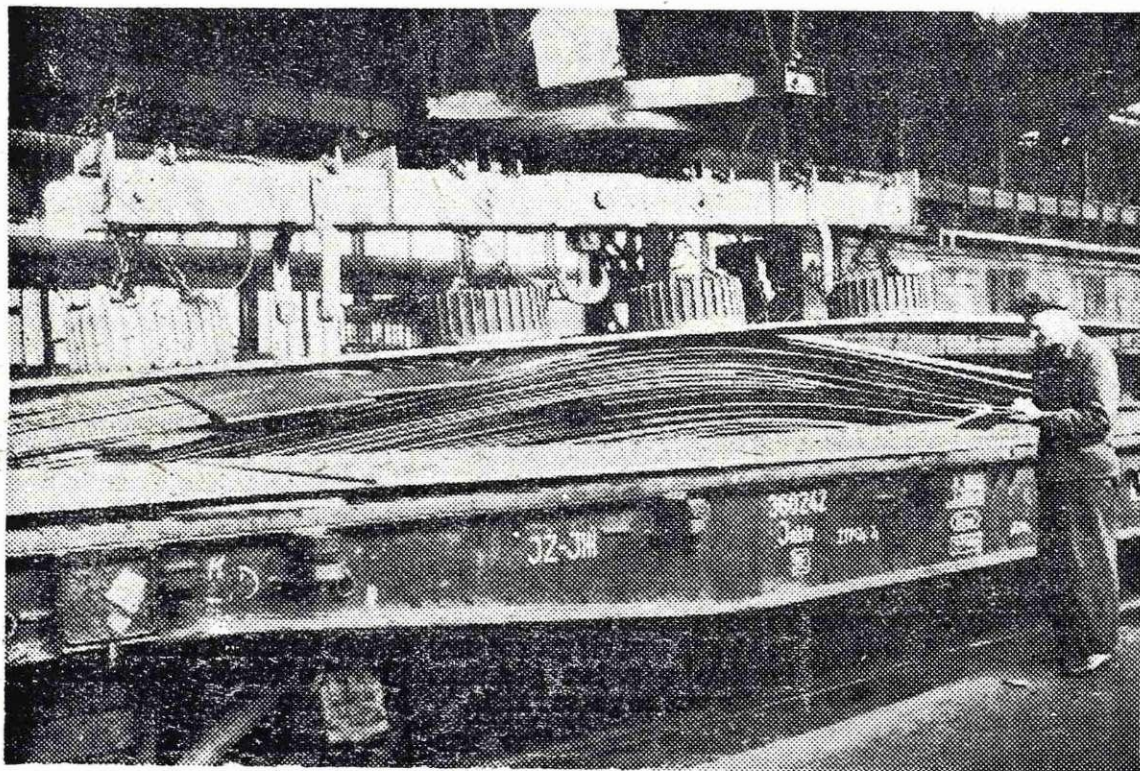
vagone ali kamione, naj v ilustracijo povemo, da bodo proizvodni obrati z Javornika letos poslali v skladišča 165 tisoč ton izdelkov, kar predstavlja skoraj 21 milijard finančne realizacije podjetja. Pri tem so seveda upoštevani samo proizvodni obrati z Javornika, če pa bi prišteli še izdelke žične valjarne in jejklovleka, ki prav tako spadata v valjavniško grupo, potem bi bila številka še veliko večja.

Vloga odpremnega oddelka se je v zadnjem času še povečala, kajti skrbeti morajo za kvalitetno paketiranje ter nakladanje valjanih izdelkov, ki so namenjeni za izvoz. Vsi

člani kolektiva se zavedajo, da izvoz predstavlja za naše podjetje dragocene devize in jih nato lahko uporabimo za nabavo novih strojev in druge opreme. Da je to res, lah-

ko vidimo iz objavljene slike, na kateri so vidni paketi dinamo pločevine, ki je pakirana v poseben katraniziran papir, ki je nepremočljiv. Sploh morajo paziti, da je material

naložen tako, da se m vozom ne poškoduje. sprotnem primeru b cena za prodni mater roma izdelke, izjaja, ka veda vplivala tudi na del osebnih dohodko nomske enote obrata nik IV. Z vestransko nostjo in prizadevanj v zadnjem obdobju tudi znižati klamac niso valjavnišga zna tudi stojnin pri nakl praktično ni več. Tu največ zaslug organi ljanja ter skrbna zacija, ki skrbno z vodstvom nemno na opozarjajo čim kole se trudijo in prispeva, delež pri znižanju macij in stojnin. Do macij zaradi odpreme pride navadno ob kol zone, ali pa v času, obrati povečajo dotok riala ter je kontrola način odpreme zelo čen, roki pazelo kr odpremnem oddelku s devajo že vsa leta na bi proizvodni obrati p material v skladišča b komerno. O tem se p jajo tudi na obratov konferencah, ki jih s grupno vodstvo valjar da bi kazalo stranj o nega oddelka zainte tudi samouprave org sindikalne odbore in merodajne čestelje v vodnih obratih, da bi časnemu pošiljanju m v skladišča posvetili skrb in pozornost V c nem oddelku na Jav sicer razumeo, da proizvodnih obratih o jo objektivni razlogi, terial ne prihaja v sk

V skladišču za debelo pločevino so začeli z nakladanjem železniškega vagona. Pri nakladanju morajo paziti na vse zahteve kupcev ter se ravnati po nakladalnih listah

Nakladanje paličastega železa v skladišču profilnih valjarn je zelo naporno. Kdo ve, koliko časa bo treba železo prenašati na ramenih? Zadnji čas je že, da poiščemo nov in lažji način, saj železo na tak način nakladajo že desetletja

Uspešno delo na visokih pečeh

Vsem je že znano, da smo se v prvem tromesečju letošnjega leta plavžarji borili z izrednimi težavami v proizvodnji. Slabo stanje visoke peči št. 2 je nujno zahtevalo izvedbo generalnega remonta, poleg tega pa so bile še težave v letošnji zimi resnično izredne.

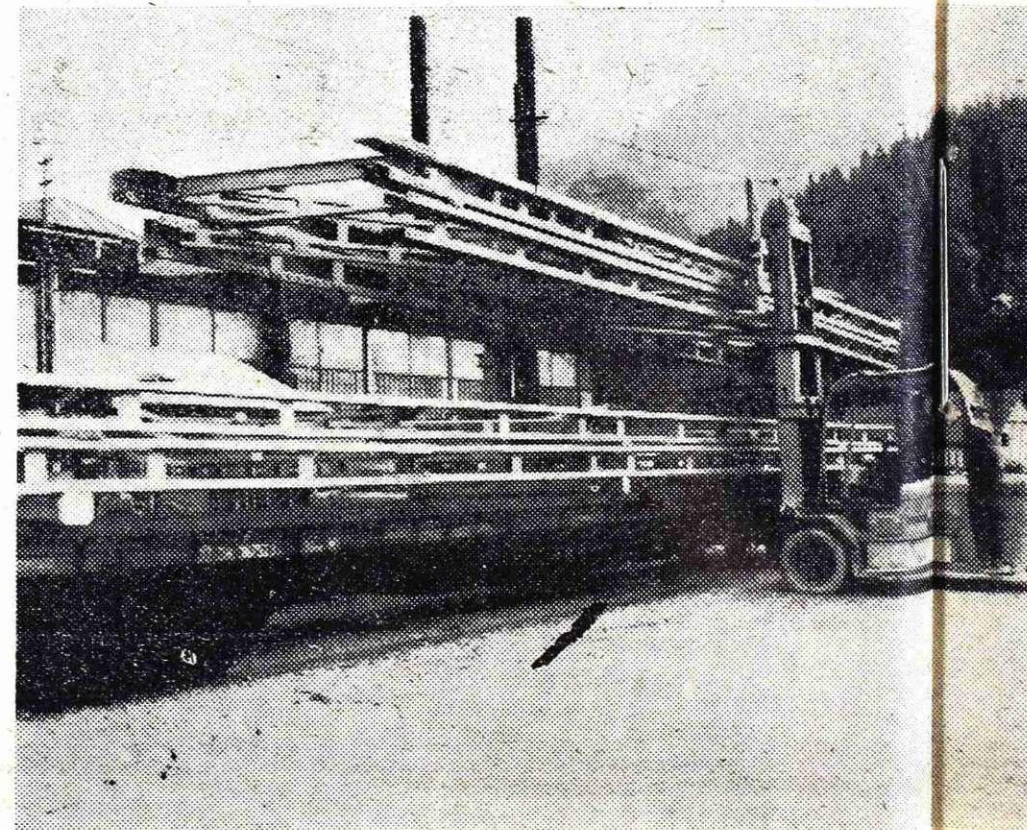
Z opravljenim remontom na visoki peči št. 2 in koncem zime so se razmere na plavžih bistveno spremenile. Proizvodnja je stekla normalno in tudi poraba koksa se je znižala. V petih mesecih letošnjega leta smo proizvedli skupaj 41.615 ton ali

615 ton manj kot predvideva plan. V mesecu maju smo proizvedli 11.140,9 ton grodlja ali 520,9 ton čez plan (104,9%), pri povprečni porabi vsipnega koksa 956,47 kg na tono, kar je že lep rezultat za naše razmere. Rudni vložek je bil lep odsejan in dober, kar dokazuje izplen iz rude z 49,36% in iz celotnega vsipa 41,82%. To je lep dosežek dobrega asortimenta rude in prizadevanja kolektiva pri pripravi vložka.

V kolikor bomo tudi v juniju obdržali take obratovne pogoje, potem bomo verjetno že v tem mesecu

zmanjšali primanjkljaj proizvodnje v prvem polletju na minimum ter zaključili polletje s skoraj 100% izpolnitvijo polletnega plana proizvodnje grodlja.

Koncem maja in v začetku junija je bila v remontu tudi aglomeracija. Z rednim obratovanjem aglomeracije in izdelavo delno bazičnega sintra upamo, da bomo obratovne pogoje za peči še izboljšali, kar bi se moralo odraziti v višji proizvodnji in znižanju porabe koksa, tako da izpolnitev letnega načrta ne bo problematična.

Konstrukcijo, ki so jo pripeljali iz Maribora je treba čim hitreje razložiti. V ta namen uporabljajo tudi viličarje, da delo hitreje poteka

ko, da se med pre-
poskoduje. V na-
primeru bi bila
odani material ozi-
ke nija, kar bi se-
alo tudi na gibljivi
ih dohodkov eko-
note obrata javor-
vsstransko vest-
pripravljenem so
n doblju uspeli
iti klamacije, ki
znišga značaja in
in li nakladanju
ni eč. Tu imajo
slug organi uprav-
sin kalna organi-
sku no z obrato-
nenno na se'ah
čle kolektiva, da
in prispevajo svoj
zmanjšanju rekla-
stojin. Do rekla-
adi odpreme blaga
adno ob koncu se-
pa v času, kadar
večajo dotok mate-
e kontrola in sam-
rema zelo otežko-
pa zelo kratki. V
n oddelku si priža-
vsaleta naza', da
dni obrati pošiljali
skladišča bolj ena-
O tem se pogovar-
na obratovodskih
ih, ki jih sklicuje
dstvo valjarn. Mor-
lo s strani odprem-
elka zainteresirati
upravnne organe ter
odpore in druge
čistilce v proiz-
ratih, da bi pravo-
pošiljanju materiala
ča posvetili večjo
vzornost V odprem-
ilku na Javorniku
imejo, da tudi v
h obratih obstaja-
vni razlogi, da ma-
prihaja v skladišča

Pocinkana pločevina, ki je namenjena za odpremo mora biti natančno popisana. V ozadju dinamo pločevina, ki je namenjena za izvoz in paketicirana s posebnim katraniziranim papirjem, kakor to zahtevajo pogoji naročnika

vedno ob pravem času, toda z boljšo organizacijo dela in nekaj dobre volje bi stanje lahko občutno izboljšali.

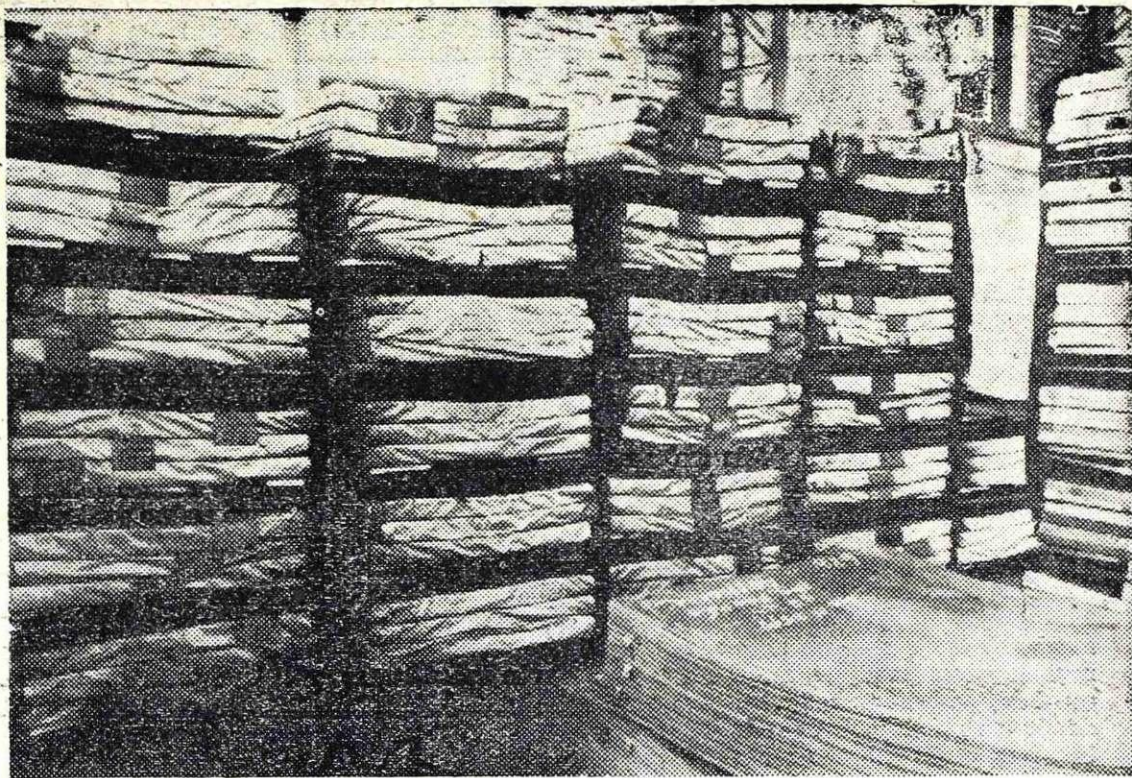
Toda ko pride material iz proizvodnih obratov v skladišča, pride do novih težav. Za tanko pločevino, ki je namenjena odpremi naročnikom, nimajo ustreznega prostora, prostor, ki je za to določen, pa ne ustreza svojemu namenu in se nahaja v podaljšku adjustaže paličastega železa. Najtežji položaj je v skladišču profilov, kjer železo nakladajo tako, kakor so ga nakladali že pred drugo svetovno vojno in prej. Tu morajo zaposleni delavci še vedno opraviti težko fizično delo in pri tem močno pogrešajo naprav, ki bi jim delo olajšale. Morda bi kazalo na problem skladišč opozoriti CDS ter upravo podjetja, da nekaj ukrenejo za izboljšanje trenutnega stanja. Pri tem je treba upoštevati vedno večje proizvodne naloge valjarn in s tem tudi večje količine materiala, ki ga proizvodni obrati namenijo kupcem.

Precej težav imajo tudi pri nakladanju pločevine, ki je tanjša od 2 mm. Pločevino je treba ročno prenesti v vagon in jo enakomerno porazdeliti, tako da je železniški vagon pravilno in enakomerno naložen, ker bi v nasprotnem primeru lahko prišlo do okvare voza. Tudi to delo je zelo naporno in ga opravijo že v adjustaži valjarne 1300.

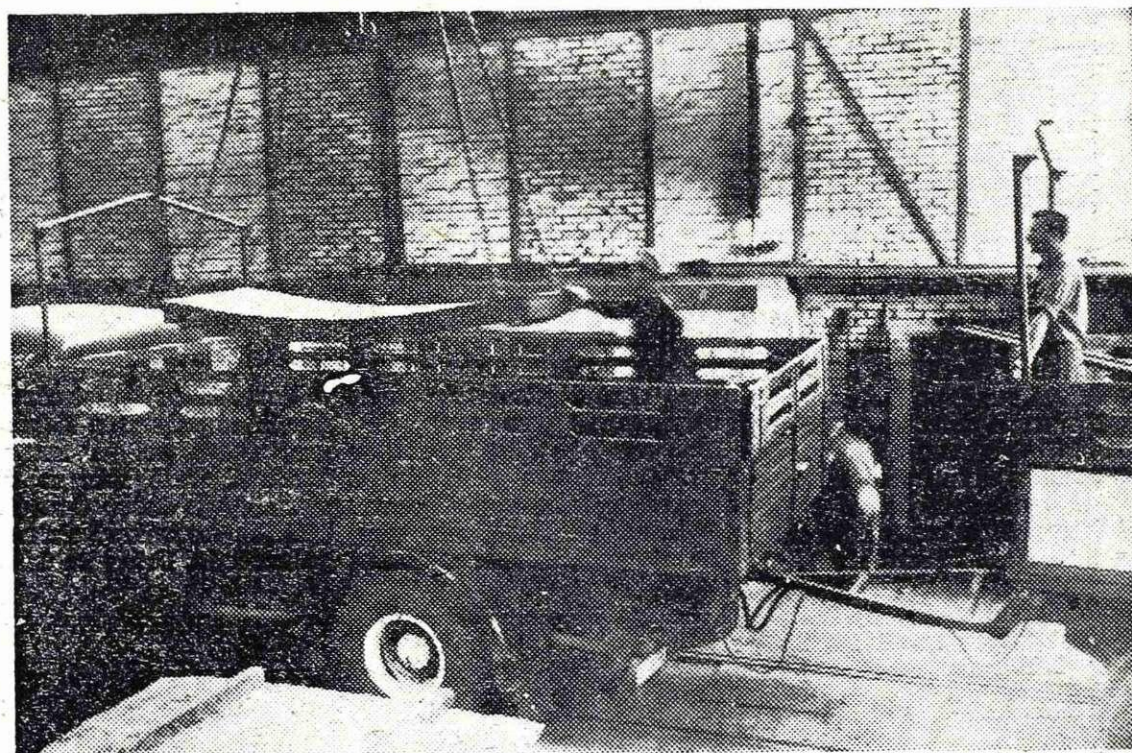
V odpremni oddelku na Javorniku imajo v evidenci okrog 400 kupcev z večjimi

naročili. Ti prihajajo na odpremni oddelk s svojimi potrebami in željami, vendar pa tudi tu nastaja problem, ki ga v odpremni oddelku sami ne bodo mogli rešiti, pač pa bo morala uprava podjetja kupce, ki se zanimajo za naš material, opozoriti na sestavo njihovih naročil. Zaželeno je, da bi bila naročila sestavljena tako, da bi imela večje količine materiala. Zdaj se dogaja, da ima neko naročilo 200 ali celo več pozicij, vsaka pola pa vsebuje samo eno do tri plošče. Nič čudnega ni, če pri tako majhnih količinah pri vpisovanju nakladalnih list pride do pomot in manjših reklamacij.

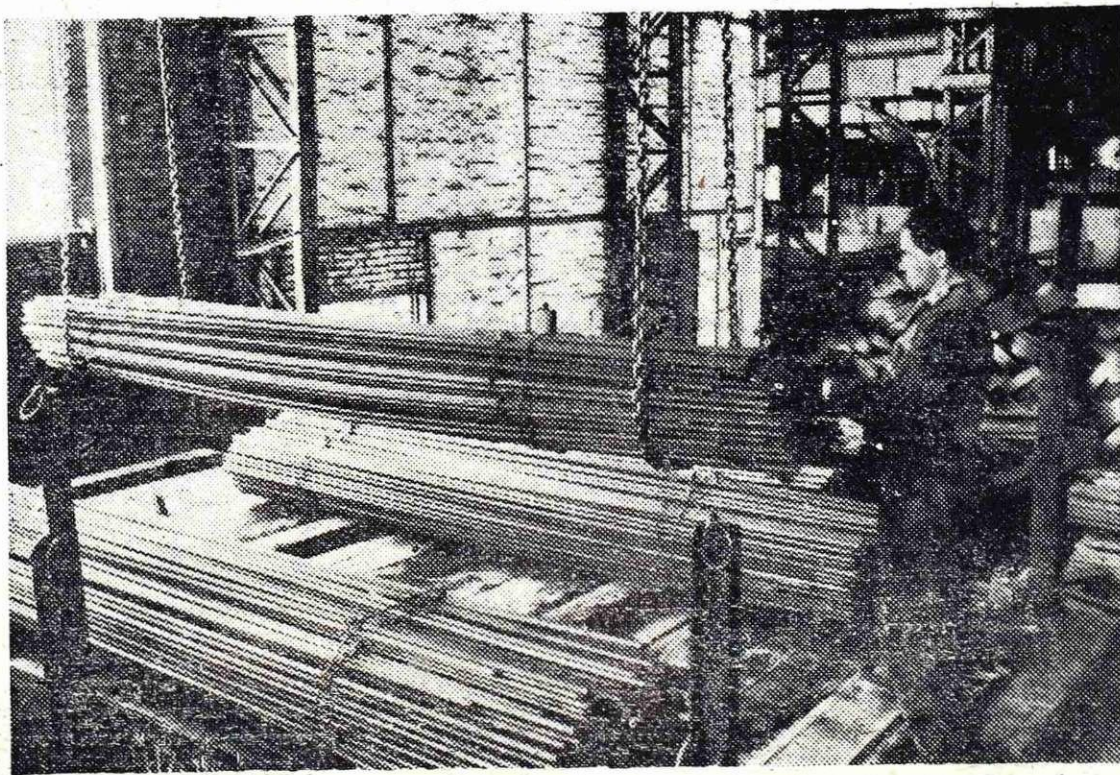
S tem prispevkom smo hoteli opozoriti na probleme in težave, ki jih imajo v obratu javornik IV z odpremo valjanih izdelkov. Ti problemi narekujejo organom delavskega upravljanja in upravi celotnega podjetja, da začno sistematično reševati problematiko, s tem da bi izboljšali ter modernizirali način nakladanja železniških voz in kamionov ter da bi na Javorniku končno le prišli do ustreznih skladišč. S tem bi tudi odpravili dokaj zastarelo in naporno delo delavcev, ki prenašajo dnevno velike količine paličastega železa in pločevine. Z izboljšanjem delovnih pogojev pa bi seveda izpolnili tudi eno od največjih nalog, ker bi pomagali delavcem, kakor tudi vodstvu celotnega obrata pri izpolnjevanju odgovornih nalog.

Dinamo pločevina, namenjena za izvoz je že pripravljena za odpremo zunanjim naročnikom. Odpremili jo bodo kakor hitro bodo dobili ustrezne dispozicije

V zadnjih letih nakladajo vedno pogostejše pločevino tudi na velike kamione s prikolicami. Tak način odpreme naše pločevine nekaterim kupcem bolj ustreza, ker je hitrejši kakor po železnici

Tako nakladajo na železniške vagonce železo, ki so ga izvaljali v obratu Javornik II. Pri nakladanju imajo večkrat težave zaradi preobremenjenosti žerjavov, kakor tudi zaradi neodgovarjajočih prostorov.

Železarska industrija v ČSSR

Železarska industrija Čehoslovaške socialistične republike je proizvedla v preteklem letu 1962 skupno 7,5 milijona ton surovega jekla. To jo postavlja skupaj s Poljsko na drugo oziroma tretje mesto za Sovjetsko zvezo v socialističnih državah oziroma na deseto mesto v svetu. Če pa upoštevamo pri primerjavi proizvodnjo surovega jekla na enega prebivalca, pa je ČSSR s 546 kg v letu 1962 na četrtem mestu v svetovnem merilu.

V ČSSR so precejšnja nahajališča železne rude, ki jih zdaj cenijo na približno 480 milijonov ton s srednjo vsebnostjo železa med 30 in 35 odstotki. Največ železne rude je na srednjem Češkem in sicer okoli 80 odstotkov celotnih znanih zalog. Količina železa v tej rudi je sicer bolj skromna in se giblje med 25 in 35 odstotki, vendar so možnosti za eksploatacijo zelo ugodne, ker so sloji debeli in jo precej nakopljajo tudi na dnevnih kopih. Železno rudo, ki jo kopljajo v bližini Plzna, pa s posebnim postopkom obogatijo na 80 do 90 odstotkov železa.

Poleg nahajališč železne rude na Češkem so še znatne rezerve te železarske surovine na Slovaškem in Moravskem. Slovaška železna ruda vsebuje okoli 40 odstotkov železa, medtem ko je moravska ruda nekoliko slabša.

Kljub znatnim zalogam pa količine nakopane železne rude ne zadoščajo in krijejo komaj 30 odstotkov vseh potreb. Zato jo uvažajo iz drugih držav, predvsem pa iz Sovjetske zveze, ki krije 40 odstotkov uvoza železne rude v ČSSR, medtem ko ostale količine uvažajo iz raznih prekomorskih držav in delno s švedske.

Izmed ostalih rud, ki so važne za železarsko industrijo, je omembe vredna manganova ruda, ki ima znatna nahajališča na Češkem in v vzhodni Slovaški. Celotne zaloge cenijo na približno 26 milijonov ton s srednjo vsebnostjo mangana 10 do 16 odstotkov, vendar ne zadoščajo za kritje vseh potreb ter morajo preostale količine uvažati.

Glavne zaloge metalurškega premoga so na Moravskem v bližini Ostrave, ki krijejo 80 odstotkov vseh potreb železarske industrije. Ta premog lahko dobro kosajo in ima kalorično vrednost 7000 kcal/kg. Poleg tega so še večja nahajališča dobrega premoga tudi drugod kot pri Kladnu in Plzni, vendar nakopljajo glavne količine metalurškega premoga le v bazenu pri Ostravi in le v Kladnu proizvajajo koks iz lastnega premoga. Skupne zaloge premoga v ČSSR do globine 1800 metrov cenijo na 13 milijard ton.

Izmed metalurških kombinatov je treba v prvi vrsti omeniti kombinat v Ostravi, ki proizvaja približno 75 od-

stotkov grodlja in 67 odstotkov surovega jekla v ČSSR. Proizvodnja grodlja bazira na koksu, proizvedenem iz lastnega premoga in delno lastne

Gottwald« v Vitkovicih. Obe železarni imata po več plavžev, SM peči, različne valjarne, kovačnice, livarne in druge obrate. Tretja važna železarna je v Trincu, ki ima šest plavžev in proizvaja največ grodlja v celotni državi.

Drugo važno področje železarske industrije je v zapadnem delu države. Največja železarna tega področja je v Kladnu, v kateri obratuje več plavžev, SM peči, Thomasovih konvertorjev in raznih

ne je še več manjših podjetij, med katerimi je največja železarna »Lenin« v Plzni, v kateri obratujejo SM in električne peči ter izdelujejo v glavnem kvalitetnejša jekla.

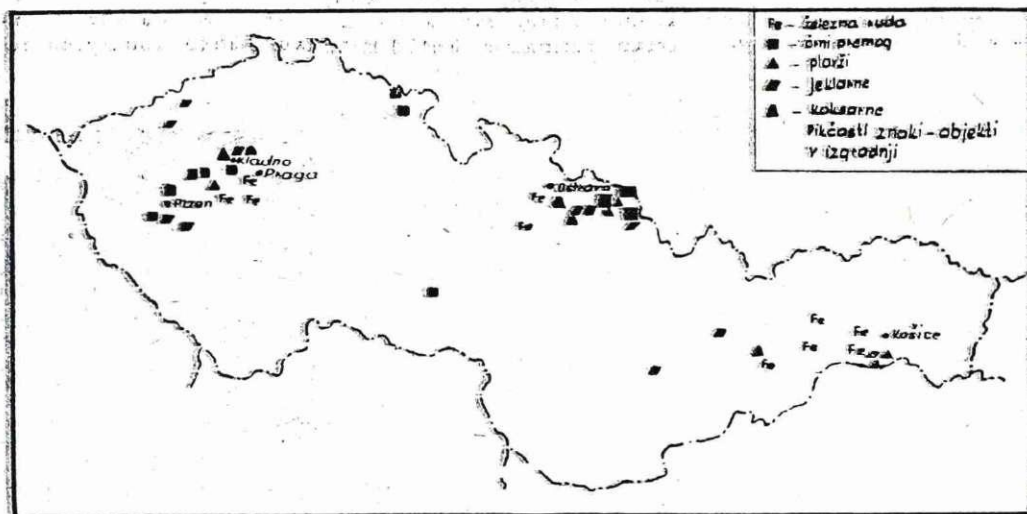
Tudi na Slovaškem, kjer pred drugo svetovno vojno praktično ni bilo železarske industrije, so pričeli po vojni graditi manjše železarne, od katerih nekatere, kot v Ždiaru, Tisovcu in Podbrezovci, že obratujejo, medtem ko so druge v izgradnji. V glav-

lovali železno rudo iz bližnjih nahajališč, medtem ko bodo koks dovažali iz ostravskega bazena. V letu 1970 predvidevajo v tej železarni proizvodnjo surovega jekla v višini 4 milijone ton letno.

V bližnji bodočnosti so pred železarsko industrijo ČSSR velike naloge. Skupno nameravajo do leta 1965 investirati za izgradnjo novih železarskih objektov okoli 24 milijard kron in s tem znatno povečati sedanje kapacitete. Povečati nameravajo izkop železne rude od sedanjih 3,5 milijona ton letno na 4,3 milijona ton v letu 1965. Prav tako bodo povečali izkop črnega metalurškega premoga od sedanjih 27,1 milijona ton na 31,5 milijona ton letno. V letu 1965 predvidevajo, da bodo povečali proizvodnjo grodlja od sedanjih 5,1 milijona ton letno na 7,6 milijona ton, medtem ko bodo proizvodnjo surovega jekla povečali od 7,5 na 9,7 milijona ton.

S planirano izgradnjo železarske industrije do leta 1965 bo ČSSR izredno povečala svoje zmogljivosti. V tem razdobju bodo povečali proizvodnjo surovega jekla na prebivalca od sedanjih 546 kg na 739 kg, kar pomeni, da bodo na drugem mestu na svetu, takoj za Luksemburgom.

K.

ter delno iz Sovjetske zveze uvožene železne rude, kar omogočajo ugodne železniške zveze. Na tem področju je največja železarna »Klement Gottwald« v Kunčicah, takoj za njo pa železarna »Klement

valjarn. Koks za plavže proizvaja ta železarna delno sama, delno pa ga uvažajo iz Ostrave. Tudi železno rudo uporabljajo delno domačo iz bližnjih rudnikov, delno pa jo uvažajo. Poleg te železar-

nem gre pri tem za železarno z manjšo zmogljivostjo, vendar specializiranim proizvodnim programom. Pri Kšicah je v izgradnji velika železarna s plavži, jeklaro in valjarnami, kjer bodo prede-

ŽELEZARSKI GLOBUS

MEHIKA — V Mehiki so v letu 1962 proizvedli 1,73 milijonov ton surovega jekla, kar je za 50.000 ton več kot v letu 1961.

PORTUGALSKA — Neko britansko podjetje gradi za portugalsko firmo F. Ramada Acos e Industrias novo progo hladne valjarne v Ovaru, ki bo istočasno prirejena tudi za hladno vlečenje jeklenih palic. Letna zmogljivost te naprave bo 15.000 ton hladno valjanih trakov in enako količino vlečenih palic. Medtem ko bodo palicasto jeklo izdelovale portugalske železarne, bodo morali vroče valjane trake uvažati.

ZAHODNA NEMCIJA — Zahodnonemško podjetje »Gesellschaft für Hüttenwerksanlagen« iz Düsseldorfa bo dobavilo livarnam v ČSSR, Italiji in Madžarski trinajst kupolk za obratovanje z ogretim zrakom. Te vrste kupolk imajo zelo visoko storitev.

ZDA — Severnoameriško podjetje Koppers Comp. iz

Pittsburgha je razvilo nov postopek za pihanje premogovega prahu v plavž. Ta postopek omogoča znižanje porabe koksa do 20%, poleg tega pa ima še veliko prednost, da omogoča uporabo vlažnega premoga in s tem odpade drago sušenje.

AVSTRALIJA — V avstralski železarni KM-Steel Products Ltd v Richmondu je začela pred kratkim obratovati prva naprava za kontinuirno vlihanje. Zgradilo jo je zahodnonemško podjetje Schloemann iz Düsseldorfa v sodelovanju s švicarskim Concastom in vliiva gredice dimenzij 50x50 mm do 115 krat 115 mm ter brame do dimenzij 200x115 mm.

JAPONSKA — Za letošnje leto predvidevajo, da bodo japonske železarne uvozile skupno okoli 23 milijonov ton železne rude. Glavni dobavitelji te železarske surovine bodo Malaja, Goa in Južnoafriška unija.

LUKSEMBURG — V letu 1962 so v tej mali državi

proizvedle železarne skupno 4,01 milijona ton surovega jekla, kar je za 100.000 ton manj kot v letu 1961.

SLONOKOŠČENA OBALA — V severozahodnem delu te afriške države so odkrili

nova nahajališča zelo kvalitetne manganove rude. Skupne zaloge cenijo zaenkrat na okoli 6 milijonov ton, vendar bodo nadaljnje preiskave verjetno dokazale, da je ta številka še precej višja.

OBVESTILO

Obrtno podjetje KOMUNALNI SERVIS Jesenice obvešča vse stranke, ki so oddale v kemično čiščenje obleke pred 14 dnevi, da so očiščene in naj jih dvignejo, ker imamo prostor za očiščene obleke prenapolnjen.

Za vskladiščenje oblek po 30 dneh od dneva oddaje v čiščenje bomo zaračunali 10 odstotkov ležarine.

Prosimo vas, da očiščene obleke čimprej prevzamete.

Kemična čistilnica Jesenice vam očisti vseh vrst oblačila kvalitetno v 10 do 14 dneh in ekspresno.

Kolektiv

OBVESTILO

Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela obvešča vse stanovalce, ustanove in gospodarske organizacije, da smo poleg stalnih servisov (kleparsko-ključavničarski in varilni) ustanovili še servis za žaganje drv po naročilu. — Naročila sprejema lahko žagar ali pa v pisarni krajevnih skupnosti. Cena za žaganje 1 kub. metra drv je 250 dinarjev, če lastnik sam pomaga pri žaganju, z našim pomočnikom pa je cena za 1 kub. meter drv 300 din. Stranke naj obvezno zahtevajo potrdilo o plačanju, ki ga izstavi žagar.

Krajevna skupnost Javornik-Kor. Bela

Ing. Alojz
Prešern

SM peči v avstrijski železarni Dimlach

V bližini Kapfenberga je manjša železarna, ki izdeluje valjano žico v kvaliteti od 0,08-0,80% C. Jeklo proizvaja dve SM peči zmogljivosti 55 ton. Peči dosežata izredno dobro storitev in iz proizvodnih parametrov lahko zaključimo tudi za naše prilike marsikaj zelo koristnega. Zato navajam specifične pokazatelje peči in obratovanja:

Dolžina kopeli 8,7 m, širina 3,1 m, površina 27 m². Oddaljenost oboka od gladine taline je 1,9 m, kar smatrajo za prenizko. Vzdržnost krom-magnezitnega oboka, katerega dobavlja delno Radenthein, delno Veitsch, presega 1200 šarž. Peč kurijo 100% z mazutom in uporabljajo za razprševanje vroč zrak. Pred približno enim letom so uporabljali hladen zrak, med zakladanjem kurili z okrog 1200 kg mazuta na uro in teža vložka je znašala do 45 ton. Z uporabo predgretega zraka na okrog 300° C so znižali porabo goriva na okrog 1000 kg/h in povečali vložek do 55 t, trajanje šarže pa se je skrajšalo za okrog 30 minut. Vroč zrak za razprševanje mazuta je torej neobhodno potreben. Unimul gorilci, kakršne uporabljajo za mazut, se dosti ne razlikujejo od naših gorilcev. Naklonski kot gorilca se spreminja od 10-14°.

Praksa izdelave šarže v Dimlachu temelji na uporabi v celoti mrzlega vložka, v katerem znaša delež grodlja 25%. Ekonomika ne dovoljuje večjega deleža. Tudi ta postavka je bistveno drugačna od naše prakse, ko se nam delež grodlja iz leta v leto povečuje, s tem pa rastejo stroški netto vložka in cena jekla.

Čas zakladanja celotnega vložka traja dve uri, velikost šaržirnih korit je 0,78 kub. metrov, velikost šaržirnih vrat je 1,3x1,4 m. Nosilnost vlagalnega stroja stare konstrukcije je 3 tone.

Talilni čas traja povprečno dve uri. Količina zgorevne- ga zraka, predgretega na 1100°, znaša 14.000 Nm³/h.

Rafinacija traja povprečno 45 do 90 minut. Skupni šaržni čas traja torej do 5,5 ur, storitev na čisti šaržni čas in 30 minut za popravilo dna znaša do 9,5 ton na uro, v letnem povprečju pa 8,5 ton na uro. Priznati moramo, da je storitev izredno zadovoljiva kljub sto odstotnemu mrzlemu vložku.

Iz navedenega lahko zaključimo, da so v Dimlachu dosegli izredno zadovoljive rezultate s prehodom na vroč zrak za razprševanje mazuta. Način predgrevanja zraka, ki znaša okrog 1000 Nm³/h (to je razmerje zraka: mazut = 1:1), je zelo preprosto. Pred kaminom so zgradili zaprt prostor z okrog 27 m³ prostornine, v katerega je dostop dimnih plinov iz dimnega kanala in odprtina za odvod dimnih plinov v kamin. V tem prostoru je ogrevno telo za zrak, ki je sestavljeno iz okrog 70 m mannesmanovih cevi premera 1", debelina stene 4 mm; skupna dolžina ogrevnih kač je okrog 1,5 m. Poudarjajo, da je funkcionalnost tega ogrevnega telesa zelo dobra in da temperatura dimnih plinov na začetku tega telesa ne sme presegati 450°. V tem prostoru imajo tudi ogrevna telesa za toplo vodo, ki jo uporabljajo v celi železarni za umivanje. Isti učinek za predgrevanje zraka lahko dosežemo na še bolj enosta-

ven način, namreč da montiramo ogrevne kače direktno v kamin na taki višini, od dimnega kanala, da temperatura dimnih plinov ne bo višja kot 450° C.

Izredne prednosti predgretega zraka niso samo v manjši porabi goriva, večjemu impulzu plamena, kar vpliva ugodno na hitrost žilavljenja, temveč tudi v tem, da je problem odžveplanja mnogo manjši kot pri uporabi mrzlega zraka. Konkretno imajo žvepla na začetku rafinacije 0,048-0,055% in na koncu 0,025% kljub kratkemu rafinacijskemu času; poraba apna je v povprečju 60 kg/t, uporabljajo samo boksit za razredčilo. Pritisk mazuta je 6-8 atm, pritisk razprševalnega zraka 6 atm; trdijo, da bi bilo boljše imeti 8 atm, vendar nimajo dovolj močnega kompresorja.

Jeklo vlivajo v teži 1100 kg za nepomirjeno kvaliteto in 1260 kg za pomirjeno kvaliteto. Problema s slabimi površinami v glavnem ne poznajo, čeprav so imeli prej določene težave. Po njihovem mnenju je rešitev v pravilni kvaliteti laka in pravilni napravi za razprševanje laka. Kljub dobri kvaliteti laka sprva niso imeli pozitivnih rezultatov v pogledu površine ingotov, ker so uporabljali neodgovarjajoče naprave za razprševanje. Danes uporabljajo napravo, katere princip temelji na zračni turbini tako, da zrak ne pride v dotik z lakom. Trdijo, da je ta zamisel edina pravilna. Priznati moram, da so bile površine ingotov na zalogi zelo lepe.

Za posipanje glav pomirjenih ingotov uporabljajo lunke po vzorcu angleške-

ga Foseco, glave same so iz šamota, volumen glav je okrog 12%. V zadnjem času preizkušajo izolirne glave iz stisnjenega kartona, ki je posebej impregniran in na notranji strani prevlečen s posebno maso.

Ingote tesnijo na kokilni plošči s suhim azbestom in prav tako tudi glave s kokilom z azbestnimi trakovi. Izplen v valjarnah je v povprečju 85%.

Iz vseh navedenih podatkov lahko konkretno za naše prilike povzamemo naslednje:

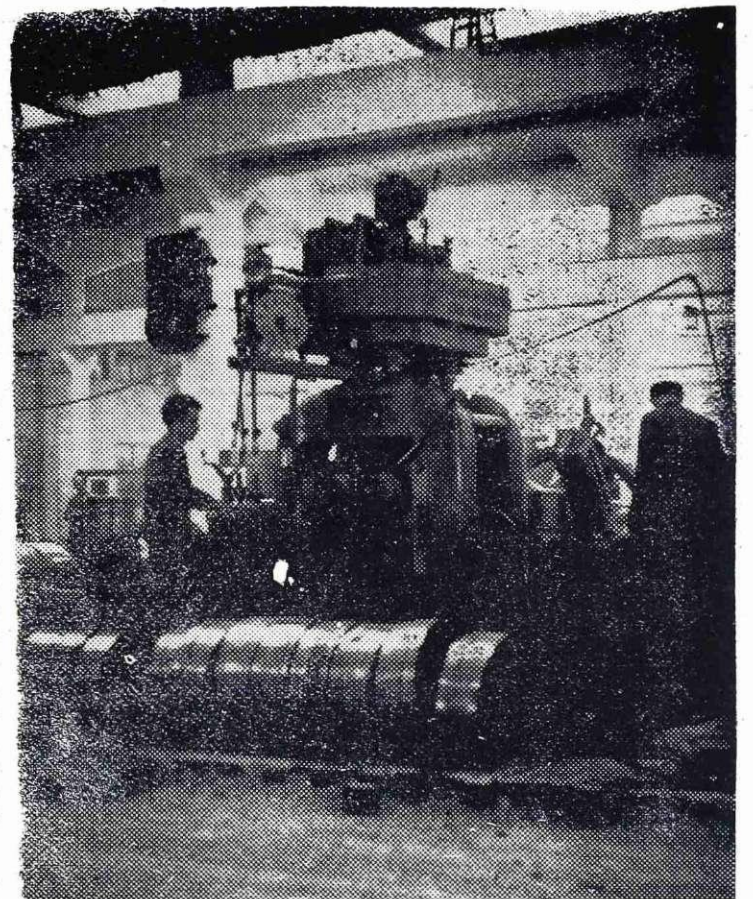
1. Nujno je treba uvesti vroč zrak za razprševanje mazuta.

2. Uvesti je treba čimprej večja korita z dimenzijami približno 1 m širine, 1,1 m dolžine in 0,7 m globine.

3. Povečati moramo širino in višino zakladalnih vrat pri pečeh.

4. Konstruirati bo treba novo napravo za razprševanje laka pri lakiranju kokil in vsekakor dobiti pravilno kvaliteto laka.

5. Delež grodlja v vložku naj ne presega 30-35%, kar bi morale upoštevati vse jugoslovanske jeklarne.

Velika müllerca v hladni valjarni

Porast svetovne proizvodnje jeklenih cevi

Jeklene cevi različnih dimenzij spadajo brez dvoma med najvažnejše industrijske izdelke, saj je njihova uporabnost zelo mnogostranska. Zato se je njihova proizvodnja v zadnjih 50 letih hitreje razvijala kot pa proizvodnja surovega jekla. Med letom 1912 in 1937 se je proizvodnja teh cevi dvignila vsako leto za 3,5 odst., medtem ko se je v kasnejših letih dvignila celo na približno 6 odst. V istem razdobju se je proizvodnja jekla zviševala letno med 2,5 in 4,4 odstotki.

Skupna proizvodnja jeklenih cevi v svetovnem merilu med leti 1911 in 1914 se je gibala okoli 2,9 milijona ton, 20 let pozneje se je podvojila, medtem ko se je do vključno leta 1961 dvignila na rekordno številko 24,5 milijona ton. Ta izredno visok dvig proizvodnje jeklenih cevi v zadnjih letih je posebno pospešila njihova uporabnost za transport tekočih in plinastih goriv, poleg tega pa so jeklene cevi postale

tudi v ostalih industrijskih vejah nepogrešljive.

Med proizvajalci jeklenih cevi v svetovnem merilu so na prvem mestu ZDA, ki so v letu 1957 dosegle rekordno letno proizvodnjo — 10,4 milijona ton in je pozneje niso več presegle, saj so v letu 1961 proizvedle samo 6,7 milijona ton. Takoj za ZDA je Sovjetska zveza, ki je v zadnjih 20 letih svojo proizvodnjo jeklenih cevi povečala za več kot desetkrat, saj je proizvedla v letu 1961 6,4 milijona ton. Na tretjem mestu je Zahodna Nemčija z 2 milijona ton in za njo Japonska, Velika Britanija, Francija in Italija s proizvodnjo preko 1 milijon ton letno.

Vendar te proizvodne številke ne povedo proizvodnih zmogljivosti posameznih držav, ki so znatno večje kot pa sama proizvodnja. Posebno je to značilno za ZDA in Japonsko, kajti prva ima zmogljivost preko 15 milijonov ton in druga 3 milijone ton. Tako so v ZDA izkoristili proizvodne zmogljivosti L 1961 le 45 odstotno in

na Japonskem 55 odstotno. Podobno je stanje tudi v drugih državah, kajti proizvodnja cevi je tudi v znatni meri odvisna od ugodnega ali neugodnega položaja na tržiščih. Skupna svetovna zmogljivost za proizvodnjo cevi je okoli 40 milijonov ton letno.

Tudi razmerje med proizvodnjo brezšivnih in varjenih cevi je v posameznih državah zelo različno. V zadnjih letih se opaža dvig proizvodnje varjenih cevi, kar posebno velja za evropske države in Japonsko. Vzrok za to je predvsem v naraščanju porabe varjenih cevi z velikim premerom in pa ker so za izgradnjo naprav za proizvodnjo varjenih cevi potrebni znatno nižji investicijski stroški kot pri brezšivnih. Zato je predvsem v manjših državah, ki nimajo močne železarske industrije, razvita proizvodnja varjenih cevi.

Izmed obeh najvažnejših proizvajalcev cevi ZDA in Sovjetske zveze je proizvedla prva v letu 1961 za 1,4 milijona ton več varjenih cevi kot brezšivnih, medtem ko druga za 400.000 ton manj varjenih kot brezšivnih.

Iz vsega tega je razvidno, da igra v železarski industriji nedvomno zelo vlogo proizvodnja tako brezšivnih kakor tudi varjenih cevi.

»Da, kot vi,« je odvrnil Sokoljak in si mislil: »Kakšen hudič ga nosi okrog mene?« Eisberger je sprevidel njegov nemir in se je rahlo posmehnil. Nič več ni rekel. Z enako prožno mirnostjo je stopil k točilni mizi, kjer je Mici brez naročila postavila predenj kozarec ruma.

»Vi ga poznate, gospod Sokoljak?« se je začudil Grass.

»Na žalost,« je odvrnil postajenačelnik.

»Kdo je? Ni kot privid vojaka, kolegi. Poglejte postavo, obleko, gibe! Poglejte njegov plemeniti nemški obraz!«

»Kot privid vojaka, prav to,« je odvrnil Sokoljak. Poveljuje policijski četi in piše se Eisberger. Več ne vem o njem.«

Walter je odrinil kozarec in odkimal Mici. »Plašč mi daj iz garderobe! Pijačo prihrani! Morda jo bom kdaj bolj potreben. Na svidenje!«

Mici ga je globoko pogledala. Dognala je bila, da ni oženjen in da nima ne v Reichu ne v Franciji ne tod nobene punce. Ni si znala razložiti, kako more biti tako brezbrizen. Do nje je ostal brezčuten in ni kazalo, da se ji želi približati. Vsa dekleta so bila pozorna na njegovo postavnost in so oboževala cinizem, s katerim se je ločil od ostalih. Mici ga je vdano in tiho oboževala, mu skušala ustreči, kjer se je dalo in vedela je, da dobro razume njena nagnjenja. Kljub temu je ostal nepristopen.

Peter Skalar

27

Srečanja

Vzravnano je odšel skozi dolgo dvorano. Sokoljak si je oddahnil še, ko je začul zunaj hrup težkega stroja njegovega motornega kolesa.

Zdaj je bilo v veliki dvorani mnogo prijetneje.

»In še to,« je rekel Sokoljak, »tale oficir ima malo čudne nazore. Morda je samo domišljav. Daj bog, da ni kaj hujšega.«

»Kakšne čudne nazore?« je vzkliknil Grass. »Kako more imeti nemški oficir čudne nazore?«

Sokoljak je izbiral besede, s katerimi bo povedal, da se mu ne zdi povsem zanesljiv, ko se je pokazal na vratih Messner, ga poiskal in ga pozval k sebi.

Od omizja se je na hitro poslovil in opravičil. Graničarski podoficirji so si ogledali Messnerja in Sokoljakov ugled je tisti hip močno zrasel. Vsem je brodilo po pameti približno tole: »Tale hlapec si upa dvomiti v vdanost nemških oficirjev. Mora že kaj vedeti.

Navsezadnje so razmere v tej deželi res čudne. Pripadnik rase, ki jo je treba iztrebiti, se druži z visokim oficirjem SD in dvomi v privrženost policijskih častnikov.«

Sokoljak se je hitro poslovil in odšel. Spremljali so ga dokaj začuden pogledi graničarjev. Z Messnerjem sta poiskala prazen kot in sedla. SD-jevec mu je pomežiknil in dejal:

»Urejeno. Brez siljenja. Samo majčkeno spretnosti.«

»Čestitam,« je zažarel Sokoljak in njegova roka se je sprožila čez mizo.

»Le ne prezgodaj,« se je branil Messner. »To polje bova morala še dolgo obdelovati. Morali mi boste najmanj tako uspešno pomagati, kakor doslej.«

»Prav rad, gospod Sturmbannführer.«

»Zdaj bodo orodja, kakršno je tale Jerka, še potrebnejša. Morali nam boste preskrbeti še drugo in tretje dekle. In potem dobe vse tri rezerve. Naše delo bomo morali najbrž dokončati prej, kot smo nameravali. Saj ste menda že slišali, da se je položaj precej spremenil?«

Sokoljak je odkimal in strumno rekel: »Ne. Nič nisem slišal. Tamle pri mizi komandirja Grassa so nekaj namigovali, a nisem razumel.«

»Človek moj! Res ne veste? Povedati vam moram od kraja. Sprememba. Sprememba, kakršne ni mogel nihče pričakovati, vam rečem. Ti kraji, gospod Sokoljak, bodo vključeni v Reich. Vaši rojaki dobe državljanstvo in vse državljske pravice. Odslej bodo državljani Reicha. Si to lahko zamislite?«

»Torej je res, kar sem zasluhlil iz razgovora prifrknjenih graničarjev,« si je dejal Sokoljak. Ni si znal razložiti, od kod kar naenkrat tolikšna širokogrudnost. Zato je odvrnil kar tjavdan:

»Mislite, da se bo to zgodilo že kmalu, gospod Sturmbannführer?«

»V tem letu zanesljivo. A preden se zgodi, moramo deželo očistiti banditske nadloge. Rekel sem, da se nam bo hudo mudilo. Vašim rojakom moramo do poletja izbiti zadnjo pregrešno željo po rušenju reda. Se zavedate, kakšno odgovornost dobivata vaše delo in delo dekleta, ki pravkar podpisuje izjavo o sodelovanju s SD. Pomlad in poletje morata prinesiti totalno očiščenje dežele. Kdor se dotle ne bo vključil v življenjski tok ustvarjanja nove Evrope, bo uničen in zanj ne bo milosti. Ko bo objavljena formalna priključitev k Reichu, morajo biti v tej deželi razmere povsem normalne. Takšne, kakršne so kjerkoli drugod v Nemčiji. Tu mora vladati enak red kot v Prusiji ali na Pomorjanskem.«

4. julija vsi na Vodiško planino!

Vloga jeseniške partijske organizacije pred vojno je že prilično poznana. Življenje večine njenih članov je bilo ozko povezano z revolucijo. Spomini na to razdobje nam utrjujejo prepričanje, da so današnji dosežki plod dolgotrajnega boja.

4. julija ob »Dnevu borca« bomo zopet na kraju, ki je ozko povezano s predvojnimi in medvojnimi življenjem jeseniških komunistov. Na Vodiški planini na Jelovici že stoji novo zgrajeni »Partizanski dom«. Iz pastirske staje je nastal tu sodoben in prijeten dom, kamor bodo lahko skozi vse leto zahajali borci, invalidi, pa tudi ostali delovni ljudje Gorenjske. Dostop je že sedaj možen preko Rovtarice iz Bohinja in Selške doline. Do 4. julija pa bo zgrajena tudi cesta iz Radovljice, ki pelje preko Taleža.

Iz Gradišča, ki je v neposredni bližini Vodiške planine, je lep razgled po vsej Gorenjski, od Jesenic do Kranja in celo do Šmarne gore. Pred nami pa so Karavanke v vsej svoji lepoti. Vodiška planina pa ni prijetna samo po tem — Jeseničanom je še posebno draga, ker so se tu odvijali naslednji dogodki:

15. maja leta 1936 je bila v neposredni bližini, na Boštjanovem kopišču nad Fajfo, prva partijska konferenca jeseniškega okrožja. Vodil jo je narodni heroj Stanko Žagar. Ocenili so politično situacijo, sklenili, da je nujno treba idejno in organizacijsko iti naprej in da morajo komunisti stalno razkrinkavati izkoriščevalski sistem in fašizem ter utrjevati Komunistično partijo.

5. maja leta 1940 je bila pod Jastrebovcem ponovna partijska konferenca za okrožje Jesenice. Navzoča sta bila Boris Krajger in Stanko Žagar.

20. julija leta 1941 je bila sklicana širša konferenca partijskih in novo ustanovljenih vojno-revolucionarnih komitejev Gorenjske. Zbrali so se pod Malim Gregorjevcem. Navzoči so bili: Stanko Žagar, Lojze Kebe - Štefan, Tomo Brejce, Jože Gregorčič, Franc Vodopivec, Ivan Bertonec, Polde Stražišar, Franc Potočnik, Matija Verdnik, Jože Ažman, Anton Štefcar, Anton Nartnik, Ivan Križnar, Alojz Justin in Jože Resman.

Na njej so analizirali politično stanje in ugotovili, da je precejšnje število delavcev že v ilegali in da jih je treba takoj povezati v čete. Sprejet je bil sklep za vstajo in da se takoj začne z oboro-

ženo borbo. Po tem sklepu naj bi ustanovili: Jeseniško, Kranjsko in Jelovško četo.

29. julija leta 1941 je bila na Gradišču ustanovljena Jelovška četa, katere komandir je bil Jaka Bernard in komisar Jože Krajc »Žakelj« — jeseniški rojak.

5. avgusta leta 1941 je bil na Pogrošarjevi plani, le slabih pet minut od Vodiške planine, ustanovljen Cankarjev bataljon, ki sta ga sestavljali Jeseniška - Cankarjeva in Jelovška četa. Za komandanta je bil postavljen Jože Gregorčič, za komisarja pa Ivan Bertonec, Žagarjev učenec, ki je pred tem delal nekaj časa na Jesenicah, ter bil tam tudi včlanjen v partijsko organizacijo. Pri ustanovitvi je bil navzoč tudi Žagar.

Tako je Vodiška planina ena izmed tistih krajev, kamor nas ne bodo vabile samo prirodne lepote, temveč bomo lahko tudi obujali spo-

mine na čas pred vojno in med narodnoosvobodilno borbo.

S 4. julijem bo »Partizanski dom« odprt. Stoji prav tam, kjer je bila pred vojno planinska staja. Imel bo čez 60 ležišč. V spodnjih prostorih bodo lepo urejeni restavracijski prostori, v zgornjih pa spalnice.

Borci NOB in invalidi bodo imeli v tem domu določene ugodnosti, tako pri rezerviranju prostorov, kakor tudi pri nekaterih drugih uslugah.

4. julija bo na Vodiški planini večja proslava. Zbrali se bodo borci, aktivisti in drugi prebivalci Gorenjske. Imenovan je poseben odbor, ki bo skrbel, da bo proslava čim bolj uspela in da bodo vsi navzoči res zadovoljni.

Tudi delovni kolektivi Gorenjske se že pripravljajo, da bodo ta dan odšli na Jelovico. Slovenko

Med Jesenicami in Siskom vedno trdnejše vezi

V soboto in nedeljo smo imeli Jeseničani v gosteh železarje iz Siska, člane delavskega kulturno-umetniškega društva tamkajšnje železarne. Gostje so priredili v soboto zvečer v Čufarjevem gledališču večer pesmi, glasbe in plesov. Nastopajoče je uvodoma pozdravil predsednik jeseniške Svobode Joža Varl, ki je poudaril važnost takega kulturnega sodelovanja med železarji. Gostom se je zahvalil za obiske, jim zaželel dobrodošlico in izročil spominsko darilo. V programu, ki je sledil pozdravnim besedam, so nastopili mešani in moški pevski zbor, folklorna skupina, mandolinski orkester, kvartet kitar in pevača solista. Vse točke so bile skrbno izbrane in dobro naštudirane. Med vsemi pa je izstopal mešani zbor, ki je zapel zahtevna dela Hercigone, Cosetta, Matza in Mokeranica zelo kvalitetno, sigurno in predvsem interpretacijsko dognano. Dirigent prof. Stjepan Rupčić je dokazal, da je komaj v eni sezoni povedel zbor na lepo in zavidanja vredno kvalitetno raven. Med Jeseničani je vladalo posebno zanimanje za folklorno skupino, ki je zaplesala banijsko kolo, banatsko momačko nadigravanje, šopsko oro in graničnico. Delo koreografa Žilakovića je več kot hvale vred-

no, vendar je bilo opaziti, da so Jeseničani spričo domačega ansambla narodnih plesov že nekoliko razvajeni in morda prezahtevni. Zelo prijetna za uho sta bila tudi orkester mandolin ter še bolj kvartet kitar, medtem ko sta solista Slavica Dorić in Slavko Furlan z romancami, šlagerji in dalmatinskimi pesmimi ob spremljavi mandolinskega orkestra navduševala predvsem mladino. Večer je uspel in je bil lep prikaz kulturnega življenja in delovanja železarjev iz Siska, zato je vse nastopajoče občinstvo toplo nagradilo in zaslužijo prav vsi, posebno pa vodje posameznih skupin, vse priznanje.

Naslednjega dne, to je v nedeljo dopoldne, so si gostje ogledali Begunje, Drago in Vrbo. V Begunjah so obiskali muzej talcev in odšli v povorke na grobove žrtev fašističnega nasilja, katerim so se poklonili s spominskim nagovorom, pesmijo in položitevijo venca. Ogledali so si tudi Drago in obiskali nazaj grede Prešernovo rojstno hišo v Vrbi. Polni najlepših vtisov so ob slovesu povabili naše železarje na povratno srečanje v Sisk in obljubili tesno sodelovanje na kulturnem področju tudi v bodoče.

P. U.

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »Radio«

15. do 17. junija angleški barvni CS film PEKLENSKI KLUB, ob 17. in 19. uri, 17. junija samo ob 17. uri.

18. do 19. junija ruski film POCESTNICA, ob 17. uri.

20. do 21. junija italijanski film SMRT PRIHAJA IZ VESOLJA, ob 17. uri.

22. junija angleški barvni CS film ZALIV TIHOTAPCEV.

Kino »Plavž«

15. do 16. junija španski film POTEPUHI, ob 18. in 20. uri.

17. do 18. junija angleški barvni CS film PEKLENSKI KLUB, ob 18. in 20. uri.

20. do 21. junija ruski film POCESTNICA, ob 20. uri.

22. junija italijanski film SMRT PRIHAJA IZ VESOLJA, ob 18. in 20. uri.

Kino Žirovnica

15. junija italijanski film DELFINI.

16. junija ruski film DEVET DNI ENEGA LETA.

19. junija angleški barvni CS film PEKLENSKI KLUB.

22. junija ruski film POCESTNICA.

Kino Dovje

15. junija ruski film DEVET DNI ENEGA LETA.

16. junija italijanski film DELFINI.

20. junija angleški barvni CS film PEKLENSKI KLUB.

22. junija španski film POTEPUHI.

Kino Koroška Bela

15. junija franc.-italij. CS barvni film AFRODITA, BOGINJA LJUBEZNI.

16. junija ruski film POCESTNICA.

17. junija španski film POTEPUHI.

22. junija francoski CS film OKUS NASILJA.

Kino Kranjska gora

15. junija ruski film POCESTNICA.

16. junija franc.-italij. barvni CS film AFRODITA, BOGINJA LJUBEZNI.

19. junija italijanski film SMRT PRIHAJA IZ VESOLJA.

22. junija angleški barvni CS film PEKLENSKI KLUB.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 14. junija od 12. ure do 21. junija do 12. ure.

Zahodni del Jesenic: dr. Miran Kenda, Jesenice, Stana Bokalca 11, telefon 04 — Rešilna postaja Jesenice.

Vzhodni del Jesenic: dr. Rajko Turk, Jesenice, Cesta revolucije 15, telefon 04 — Rešilna postaja Jesenice.

Šesta prireditev: Pokaži kaj znaš!

Osnovna šola »Tone Čufar« na Jesenicah je organizirala v ponedeljek zvečer že šesti prireditev »Pokaži kaj znaš«, na kateri so se pomerili učenci in učenke šol v besedi, pesmi in glasbi. Zelo dobro organizirano prireditev je omogočila Železarna Jesenice z Zavodom za prosvetno-pedagoško službo in Društvom prijateljev mladine ter še nekaterimi.

Tisti, ki jih je strokovna komisija najbolje ocenila, so prejeli primerne nagrade, medtem ko so dobili vsi nastopajoči spominska darila. Pozitivna stran tovrstnih prireditev je predvsem v znanju za nastope mladih, saj sta bili popoldanska kot večerna prireditev polno obiskani. Poleg tega so tovrstne prireditve pozitivne tudi zato,

ker šola tako indirektno svoje učence navaja k izvenšolskemu udejstvovanju. Morda bi morali v prihodnje posvetiti nekoliko več pozornosti kvaliteti posameznikov. Če bi bila kvaliteta na ravni organizacijske izvedbe, bi bila ta prireditev ena najboljših mladinskih prireditev na Jesenicah.

P. U.

Janezu Guzelju

elektrikarju na plavžu, ki se je lani v juniju pri delu ponesrečil in umrl za posledicami opeklin

Kako izgine človek? Omahne z železne konstrukcije, stisne ga voz, naložen z železom. Posveti se električni plamen v razdelilcu ob zamenjavi varovalke!

Včasih se potem znajde v bolnišnici. Včasih ga tudi tja ni več.

Vrzel nastane za njim. Vrste se zamenjajo in premaknejo, drug človek pride na prazno delovno mesto. Drug človek zleze na konstrukcijo in privija vijake naprej, drug pride k naloženim vozovom, drug menja varovalke. Tu vrzeli brz izginejo. V železarni, v železovem procesu ni vrzeli, vse teče naprej!

Zena pa je izgubila moža, otroci očeta, oče in mati sina. Tam so pa vrzeli, ki ostanejo. Kakor prva brazda na njivi! Hiša je zgrajena, hiša je popravljena — človek je pričel živeti — potem pride smrt!

Sodelavci izgube tovariša, sodelavca. Nekateri med njimi tudi prijatelja. Delo ostane. In z delom, ki ga je prej on opravljal in ga zdaj za njim opravljajo drugi, ostane tudi spomin nanj in njegova prisotnost med njimi, čeprav ga že davno ni več. Se vedno je med njimi! Vsi vedo to, ker vsi to čutijo!

Sodelavci

ZAHVALA

Ob težki in trudi izgubi našega dragega in nepozabnega moža, očeta in starega ata

LEOPOLDA DRSTVENSKA

se iskreno zahvaljujem vsem zdravnikom in strokovnim osebju za skrb in nego med njegovo kratkotrajno in težko boleznijo.

Lepa hvala vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in vsem, ki ste ga spremlili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem javorniški godbi za ganljive žalostne in govornikove tove. Vajsovi in tovi. Mežnaricu za poslovitne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: žena Apolonijsa, sin Jože z ženo Danico in hčerko Tatjano ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta

FRANCA HARTMANA

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so mi v zadnjih trenutkih lajšali trpljenje, mi na zadnji dom darovali toliko cvetja in ga v tako velikem številu spremlili na njegovo zadnjo pot.

Prisrčna hvala tudi vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami.

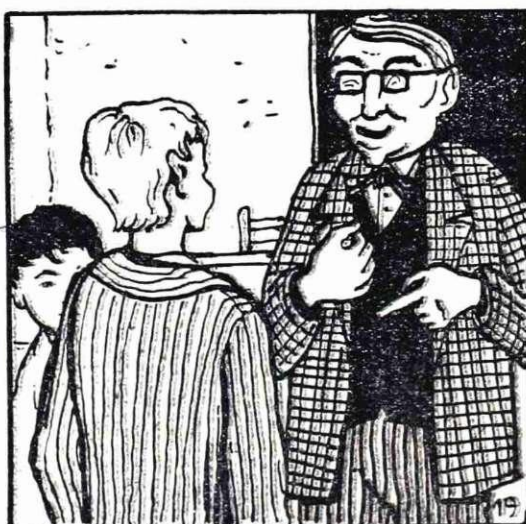
Se enkrat vsem iskrena hvala!

Zalujoči: žena Hilda, sinova Franci z družino in Karlo.

19.

Ko so naštevali evropske države, v katerih plapolala nemška zastava, so vedno katero pozabili in zato nikakor niso mogli obvladati tega težkega poglavja. Učitelj je bolj in bolj rohnel. Drejca je že tretjič poklical, a deček je vedno pozabil povedati, da plapolala kljukasti križ tudi v Jugoslaviji. Šele, ko je učitelj zgrabil debel šolski meter, je zdrdral evropske dežele. Naslednji hip pa je Tina spravi učitelja v dobro voljo. »Pa še nekje,« je dejal. Učitelj je najprej zazijal, potem je rekel, da to ni res, a nazadnje le ukazal dečku, naj pove, če kaj ve. »Na Atlantiku,« se je odrezal Tina.

20.

Učitelj se je zasmejal, odložil meter in fanta pohvalil. Celo otrokom nemčurjev ga je postavil za zgled. »Pa še nekje,« se je zdajci oglasil tudi Drejc. »Kje?« je vprašal učitelj. »V Sloveniji.« Učitelj je imel v hipu vso kri v glavi. Tudi je, da Slovenije nikoli ni bilo, da je tu Oberkrain, ki je prastara nemška pokrajina in naj besedo Slovenija že vendar enkrat pozabijo. Ko se je navpil, je Drejc pohlevno rekel: »Pa še nekje.« »Kje spet?« je zavpil učitelj. »Za Boštjančevim skladiščem. Tam, kjer jih premika gospod Bürgermeister.« Zdajci se je učitelj pokadil v fanta in ga začel tepsti.

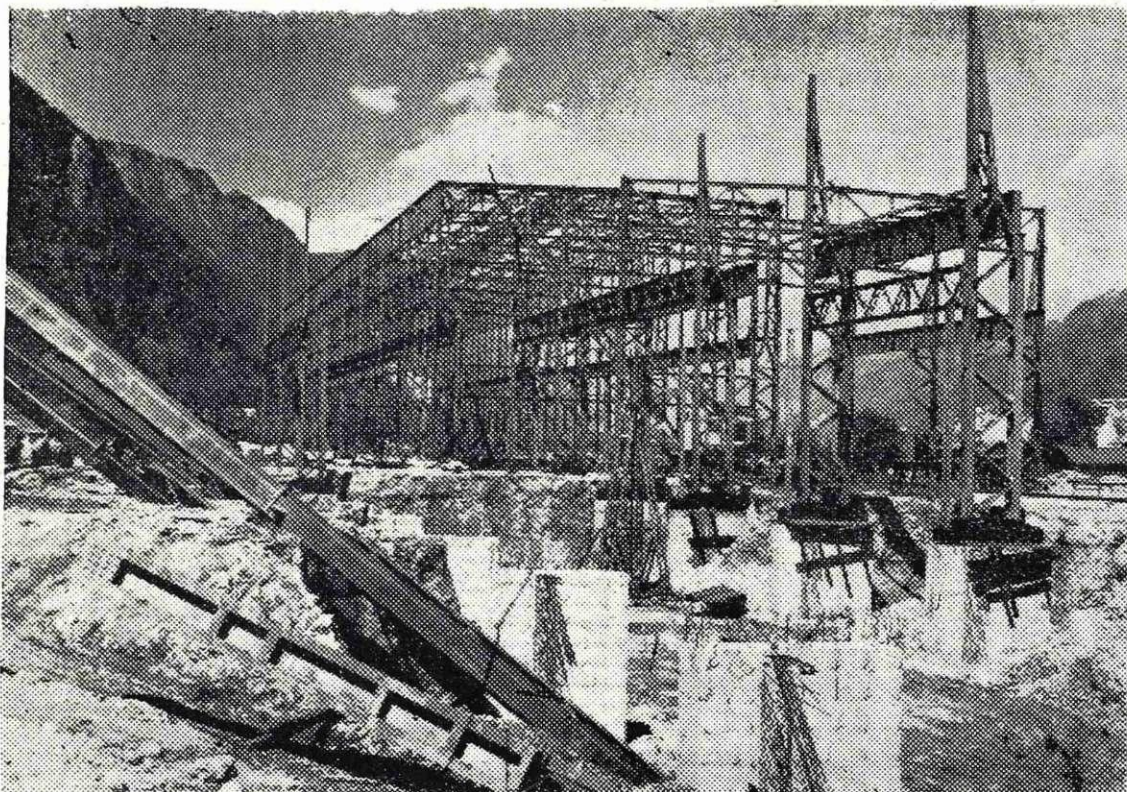

21.

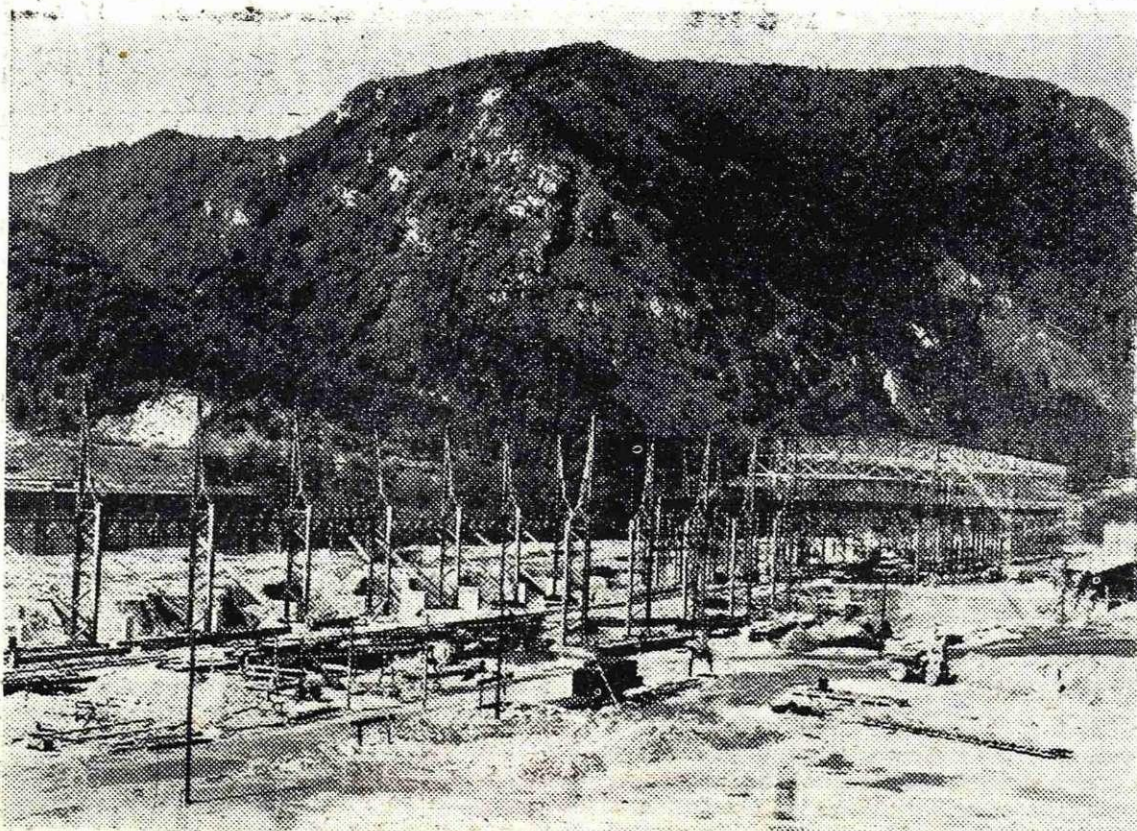
Tolkel ga je s pestmi in metrom. Ni gledal, kam pada. Drejca je rešil nemški župan, ki je tisti hip stopil v učilnico. Povabil je učitelja na hodnik in otroci so bili nekaj hipov sami. Drejcu so med tem rastle buške in podplutbe, a otrokom se je zdel velik junak. Ko se je učitelj vrnil, je še bolj rohnel. Vsakega otroka je spraševal, kje je bil prejšnji večer, če je jutraj pogledal na zemljevid pred občino in če je videl koga smukati se tam okrog. Seveda so otroci zafrjevali, da so bili v mraku doma in da ni nihče ničesar videl, pri zemljevidu pa da so videli gospoda Bürgermeistra.

V hali, kjer bo imel svoje prostore obrat jeklovlek so pred kratkim montirali 12,5 tonski žerjav, ki je bil izdelan v tovarni Litostroj v Ljubljani

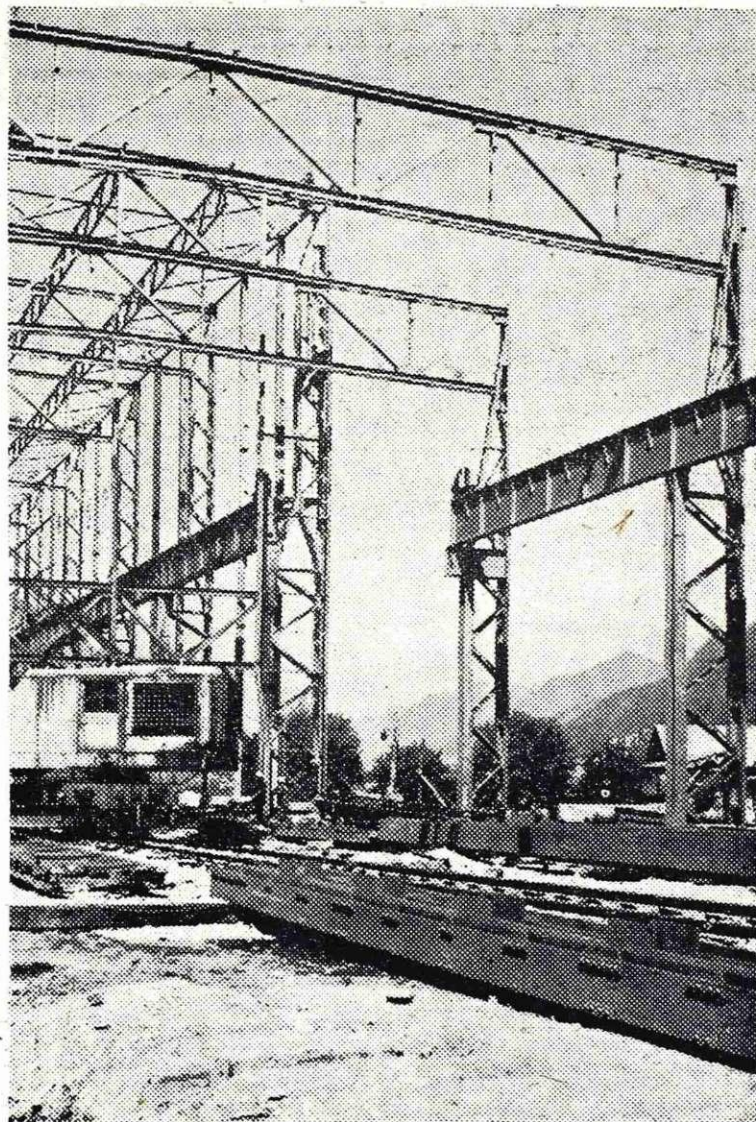

Poleg stripper hale bodo na Belškem polju zgradili tudi strojnico. Podstavki za nosilce so že zabetonirani, tako da bodo lahko nadaljevali s postavljanjem stebrov

V podaljšku stripper hale bo bluming valjarna. Precej stebrov so že postavili, vendar bodo z montažo hale lahko hitreje nadaljevali, ko bo zgrajena velika hala za škaže

Steber se za stebrom vrsti

Detajl z Belškega polja

Čeprav poskušamo biti z izravnavanjem fotografij, z gradbišča na Belškem polju čimbolj aktualni, nam to nikakor ne uspeva. Pogled na gradbišče se tako hitro spreminja, nudi vsak dan toliko različno sliko, da večkrat premišljujemo, ali naj objavimo nekaj dni staro sliko ali ne. Danes objavljamo štiri posnetke s tega gradbišča, ki so stari le nekaj dni in upamo, da niso mnogo različni od dejanskega stanja.

Na Belškem polju so že v polnem teku pripravljala dela za bluming halo, ki je na vrsti. Medtem, ko je v hali za vzdrževanje montiran že prvi žerjav, z nezmanjšano naglico gradijo stripper halo. Brez skrbi lahko zapišemo, da si je zelo redko kdo od nas predstavljaj, kako bo ta gradnja potekala in še prej, da bodo v tako kratkem času

izravnavali Belško polje, oziroma odpeljali tako ogromne količine gradiva in zgradili nasip, ki povezuje haldo z novimi obrati. Vse to je zdaj že resnica. Dosedanji potek del pa nam tudi zagotavlja, da bomo uresničili še vse, kar je predvideno in tako naše podjetje usposobili za res kvalitetno proizvodnjo, ki je pogoj za obstanek in uspešno uvrstitev na domačem ter mednarodnem tržišču.

ZELEZAR - Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice - Ureja redakcijski odbor - Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice, int. telefon št. 394 - Tisk CP »Gorenjski tisk«